

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 «Економіка»

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
на тему «Платіжні картки у міжнародних розрахункових операціях»

Здобувача: Жорнік Анни Олександрівни_____

Науковий керівник: к.е.н. доц., Ковальчук Таміла Григорівна

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Столярчук Я.М.

(підпис)

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант) освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

(підпис) Столярчук Я.М.
(ініціали, прізвище)
«_____» _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри міжнародної економіки

(підпис) Столярчук Я.М.
(ініціали, прізвище)
«_____» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Жорнік Анні Олександрівні

заочної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему: «Платіжні картки у міжнародних розрахункових операціях»

**Тему затверджено наказом ректора Університету від «07» грудня 2023 р.
№ 2233-ст**

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах: інтернет ресурсів, нормативних та законодавчих документів, статистичних даних Національного банку України, статистичних даних міжнародної організації.

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретичні основи дослідження міжнародних розрахункових операцій з використання платіжних карток (назва розділу)
Розділ 2	Тенденції та перспективи розвитку ринку платіжних карток у міжнародних розрахункових операціях (назва розділу)
Об'єкт дослідження:	Розвиток платіжних карток як платіжного інструменту у міжнародних розрахункових операціях.
Предмет дослідження:	Тенденції та механізми розвитку використання платіжних карток у міжнародних платіжних операціях.
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Виявлення тенденцій та напрямів розвитку операцій з платіжними картками в міжнародних розрахунках.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1

- висвітлити історію виникнення платіжних карток;
- визначити види платіжних карток та ризики їх використання в міжнародних розрахункових операціях;
- проаналізувати міжнародні розрахункові операції на основі платіжних карток, їх умови та способи здійснення;

У розділі 2

- оцінити світовий ринок платіжних карток в умовах глобалізації;
- здійснити аналіз розвитку українського ринку платіжних карток в міжнародних розрахункових операціях;
- обґрунтувати напрями вдосконалення міжнародних розрахункових операцій із використанням платіжних карток.

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)
« ____ » _____ 20 ____ р.

Т.Г. Ковальчук
(ініціали, прізвище)

Завдання одержав здобувач

(підпис)
« ____ » _____ 20 ____ р.

А.О.Жорнік
(ініціали, прізвище)

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 61 сторінку, 3 таблиці, 8 рисунків, список використаних джерел з 37 найменувань, 1 додаток.

«Платіжні картки у міжнародних розрахункових операціях»

Об'єктом дослідження є розвиток платіжних карток як платіжного інструменту у міжнародних розрахункових операціях.

Предметом дослідження є тенденції та механізми розвитку використання платіжних карток у міжнародних платіжних операціях.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – виявлення тенденцій та напрямів розвитку операцій з платіжними картками в міжнародних розрахунках.

Відповідно до мети обраної кваліфікаційної роботи були визначені наступні *завдання*:

- висвітлити історію виникнення платіжних карток;
- визначити види платіжних карток та ризики їх використання в міжнародних розрахункових операціях;
- проаналізувати міжнародні розрахункові операції на основі платіжних карток, їх умови та способи здійснення;
- оцінити світовий ринок платіжних карток в умовах глобалізації;
- здійснити аналіз розвиток українського ринку платіжних карток в міжнародних розрахункових операціях;
- обґрунтувати напрями вдосконалення міжнародних розрахункових операцій із використанням платіжних карток.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Теоретична і практична важливість роботи полягає у розгляді впливу цифрових інновацій на банківські операції з використанням платіжних карток і на ринок таких карток в цілому. Це дозволяє краще розуміти, які зміни відбуваються в цій галузі та як вони впливають на фінансову сферу. Практичне

значення полягає у тому, що результати дослідження можуть бути використані банками для розробки стратегій покращення ефективності міжнародних платіжних операцій з використанням карток, що дозволить банкам забезпечити краще обслуговування клієнтів та підвищити свою ефективність і конкурентоспроможність на ринку.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024.

Рік захисту роботи 2024.

Ключові слова: дебетові картки, міжнародні розрахункові операції, міжнародні перекази коштів, платіжні картки, кредитні картки

В і д г у к
на кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»
Жорнік А.О.

(прізвище, ініціали)

на тему **«Платіжні картки у міжнародних розрахункових операціях»**

(назва теми)

1. *Актуальність теми.* Динамічний розвиток платіжних карток відіграє важливу роль у формуванні нових механізмів функціонування платіжної інфраструктури країни, виникнення нових видів платіжних інструментів, а також форм здійснення міжнародних розрахунків, істотно впливає на всі сфери життя суспільства, одночасно сприяючи стабільному економічному зростанню різних галузей і економіки у цілому або гальмуючи його. З огляду на це, стає актуальним дослідження ринку платіжних карток в умовах стрімких глобалізаційних процесів.
2. *Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи:* Перший розділ роботи присвячено теоретичним аспектам дослідження ринку платіжних карток в контексті міжнародних розрахунків. В другому розділі проведено аналіз розвитку світового ринку платіжних карток, визначено особливості функціонування національного ринку платіжних карток, обґрунтовано основні напрями підвищення ефективності операцій з платіжними картками у міжнародних розрахунках в умовах глобальної нестабільності.
3. *Наявність самостійних розробок автора.* У роботі досліджено поняття платіжних карток, як міжнародного платіжного засобу, висвітлено історію їх виникнення, визначено їх види та оцінено ризики використання в міжнародних розрахунках, на основі аналізу світового та національного ринків платіжних карток обґрунтовано основні напрями вдосконалення міжнародних розрахункових операцій із використанням платіжних карток.
4. *Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій.* Цінність роботи полягає у тому, що результати дослідження можуть бути використані банками для розробки стратегій покращення ефективності міжнародних платіжних операцій з використанням карток. Це дозволить банкам забезпечити краще обслуговування клієнтів та підвищити свою ефективність і конкурентоспроможність на ринку.
5. *Наявність недоліків.* Варто було б більш детально висвітлити практичну значущість використання платіжних карток у сучасних міжнародних розрахунках України. По тексту роботи зустрічаються окремі редакційні погрішності.
6. *Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК.* Робота відповідає всім поставленим вимогам, може бути допущена до захисту перед екзаменаційною комісією і заслуговує на оцінку 42 бали.

Науковий керівник: доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н., доцент
(посада, вчене звання, науковий ступінь)

Ковальчук Т.Г.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1.....	6
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК	6
1.1. Історія виникнення платіжних карток	6
1.2. Види платіжних карток та ризики їх використання в міжнародних розрахункових операціях.....	14
1.3. Міжнародні розрахункові операції на основі платіжних карток, їх умови та способи здійснення	21
РОЗДІЛ 2.....	37
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК У МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЯХ	37
2.1. Оцінка світового ринку платіжних карток в умовах глобалізації	37
2.2. Аналіз розвитку українського ринку платіжних карток в міжнародних розрахункових операціях.....	42
2.3. Напрями вдосконалення міжнародних розрахункових операцій із використанням платіжних карток	51
ВИСНОВКИ.....	55
ДОДАТКИ.....	62

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Платіжні картки стали необхідним інструментом у глобальній фінансовій сфері завдяки їх швидкому, надійному і безпечному здійсненню платежів. Технологічний прогрес і підтримка з боку регуляторів у різних країнах стали основою для виконання різноманітних фінансових трансакцій на міжнародному рівні. Розвиток платіжних карток відкриває шлях для прискорення безготівкових операцій у зовнішньоекономічній сфері. Це дозволяє компаніям та фінансовим установам швидше та ефективніше проводити розрахунки з партнерами та клієнтами по всьому світу. Крім того, використання карток стимулює розвиток електронних платіжних систем, що сприяє стабілізації і підвищенню ефективності банківської сфери на міжнародному рівні. Вивчення цього питання є критично важливим для розуміння механізмів функціонування платіжних систем та їх впливу на глобальну економіку. Ретельний аналіз та дослідження показників використання карток у міжнародних фінансових операціях допомагають розробляти ефективніші стратегії використання цього інструменту та сприяють позитивному впливу на зовнішньоекономічні відносини країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні аналізи визначають перспективи розвитку платіжних карток та їх ефективне використання як інструменту для міжнародних розрахунків у сфері міжнародної торгівлі. Досліджували цю тему вітчизняні та зарубіжні науковці, серед яких: Вольвач О., Євдокімова М., Затонацька Т., Ільченко Л., Лаврентьев М., Сусленко В. та інші. Проте, швидкий технологічний прогрес у цьому сегменті та операційне забезпечення таких трансакцій потребує постійного оновлення досліджень через постійні зміни.

Мета роботи – виявлення тенденцій та напрямів розвитку операцій з платіжними картками в міжнародних розрахунках.

Відповідно до мети обраної кваліфікаційної роботи були визначені наступні завдання:

- висвітлити історію виникнення платіжних карток;
- визначити види платіжних карток та ризики їх використання в міжнародних розрахункових операціях;
- проаналізувати міжнародні розрахункові операції на основі платіжних карток, їх умови та способи здійснення;
- оцінити світовий ринок платіжних карток в умовах глобалізації;
- здійснити аналіз розвиток українського ринку платіжних карток в міжнародних розрахункових операціях;
- обґрунтувати напрями вдосконалення міжнародних розрахункових операцій із використанням платіжних карток.

Об'єкт дослідження. Розвиток платіжних карток як платіжного інструменту у міжнародних розрахункових операціях.

Предмет дослідження. Тенденції та механізми розвитку використання платіжних карток у міжнародних платіжних операціях.

У кваліфікаційній бакалаврській роботі було використано різноманітні *методи* та підходи. Серед них можна виокремити наступні:

- аналіз наукової літератури, спрямований на вивчення ключових аспектів теми дослідження;
- проведення аналізу світових та національних ринків платіжних карт, що дозволило отримати повну картину їхнього розвитку;
- аналіз та узагальнення перспектив розвитку операцій з платіжними картками у міжнародних розрахункових операціях.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Теоретична і практична важливість цієї роботи полягає у розгляді впливу цифрових інновацій на банківські операції з використанням платіжних карток і на ринок таких карток в цілому. Це дозволяє краще розуміти, які зміни відбуваються в цій галузі та як вони впливають на фінансову сферу. Практичне значення полягає у тому, що результати дослідження можуть бути використані банками для розробки стратегій покращення ефективності міжнародних платіжних операцій з використанням

карток. Це дозволить банкам забезпечити краще обслуговування клієнтів та підвищити свою ефективність і конкурентоспроможність на ринку.

Інформаційна база. У дослідженні використовувалися різноманітні джерела, що забезпечили необхідну інформаційну базу. Були аналізовані регулятивні документи та закони, що стосуються обраної теми, а також статистичні дані, надані Національним банком України та міжнародними фінансовими організаціями. Не менш важливим джерелом інформації були Інтернет-ресурси, які надали доступ до актуальних даних та аналітичних матеріалів з даної теми.

Структура роботи. Кваліфікаційна бакалаврська робота розглядається в контексті вступу, двох окремих розділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК

1.1. Історія виникнення платіжних карток

У сучасному світі використання платіжних карток стало невід'ємною частиною нашого фінансового життя. Банківські картки виступають як ключовий елемент електронних банківських систем та все більше витісняють готівку. Операції з банківськими картками розширюють спектр банківських послуг, а також стають значним джерелом ресурсів як в національній, так і в іноземній валютах [1].

Можна стверджувати, що ідея кредиту з'явилася щонайменше 5000 років тому в давній Месопотамії. Археологічні знахідки та написи на глиняних табличках цього періоду свідчать про угоди між месопотамськими купцями та торговцями з Хараппи, що є одними з найстаріших відомих прикладів угоди про миттєву покупку та із зобов'язанням до сплати пізніше.

У XVIII столітті люди вже використовували підходи до оплати, що віддалено схожі на сучасний кредитний метод. Наприклад, торговці та фермери укладали угоди, де фермери отримували насіння від торговців з обіцянкою оплати після збору врожаю. Це сприяло виникненню кредитних монет і платіжних табличок, які споживачі могли використовувати з торговцями, що нагадувало сучасний кредит у формі відкриток. З часом постійні клієнти мали можливість користуватися кредитом у готелях та магазинах, які видали кредитні карти самостійно [2].

Удосконалені методи з'явилися наприкінці XIX та на початку XX століття, коли Western Union надавав металеві пластини обраним клієнтам, які надавали їм можливість відкласти оплату. Після десяти років компанія General Petroleum випустила аналогічні металеві картки для придбання газу та послуг з ремонту на їхніх заправних станціях. Ці підприємства перейняли концепцію

кредитного токена з одного магазину та застосували її до компаній з декількома філіями.

Пластини Charga з'явилися кілька років пізніше і вони були виготовлені з можливістю швидко відбивати інформацію на картці, цей метод, за словами Манделла, існує і донині, хоча не використовується широко. Ці пластини стали популярними серед універмагів, які випускали власні Charga-пластини. У 1946 році Джон К. Біггінс з Національного банку Флетбуша в Брукліні, штат Нью-Йорк, створив систему з назвою "Charg-It", де банк випускав картки, які дозволяли місцевим мешканцям оплачувати покупки в радіусі двох квадратних кварталів. Хоча територія була обмежена, бо торговці повинні були залишати квитанції у банку, місцевим жителям обіцяли зручність використання картки у різних магазинах [3].

У 1950 році виникла картка Diners Club, яка вважається першою сучасною кредитною картою. Ідея її створення виникла під час обіду Френка Макнамари, співзасновника компанії, у ресторані Majors Cabin Grill у Нью-Йорку в 1949 році. Відчувши нестачу грошей через залишений гаманець, Макнамара спілкувався з власником ресторану та подумав про ідею створення універсальної платіжної картки, яка допоможе уникнути подібних ситуацій у майбутньому. Після цього він обговорив цю ідею зі своїм адвокатом Ральфом Шнайдером та другом Альфредом С. Блумінгдейлом. У лютому 1950 року Макнамара повернувся в той самий ресторан і сплатив за обід за допомогою картонної платіжної картки та підпису. Наразі Diners Club приймають у 130 країнах, що перевищує кількість країн-членів ООН [4].

Незважаючи на те, що American Express спочатку була компанією, яка займалася вантажними перевезеннями, вона змінила свій напрямок на грошові перекази та дорожні чеки, які стали безпечними альтернативами перевезення великих сум готівки. У 1958 році American Express випустила свою першу платіжну картку, яка дозволяла клієнтам розраховуватися за свої покупки щомісяця за певну річну плату. Торговці, які приймали ці картки, сплачували

American Express певний відсоток від суми транзакції, що стало попередником сьогоденної практики комісії за обмін.

Того ж року Bank of America запровадила свою власну паперову картку під назвою BankAmericard. Ця кредитна картка мала заздалегідь встановлений кредитний ліміт у 300 доларів і була випущена для 60 000 клієнтів у місті Фресно, Каліфорнія. Пізніше програма була розширена на всю територію штату. Навіть не дивлячись на те, що ця перша спроба мала свої недоліки, такі як високий рівень несплат та шахрайство, ідея поновлюваної кредитної картки, що дозволяє зберігати баланс і погашати його щомісяця, виявилася досить успішною. Зростаючий середній клас Америки проявив інтерес до цього нового фінансового продукту, який об'єднував у собі зручність та швидкий доступ до особистого кредиту. У 1976 році BankAmericard змінила свою назву на "Visa", що стало універсально відомою назвою майже в усьому світі.

У 1966 році група каліфорнійських банків утворила партнерство під назвою Interbank Card Association (ITC) у відповідь на успіх BankAmericard. Їх друга кредитна картка, спочатку відома як Interbank card, пізніше була перейменована в Master Charge, а згодом, у 1979 році, вона стала відома як MasterCard. Таким чином, ці два великі міжбанківські альянси забезпечили зручність та доступність безготівкових операцій для мільйонів клієнтів по всьому світу [5].

За останні роки було впроваджено ряд інновацій, спрямованих на поліпшення технологічних можливостей та забезпечення безпеки:

1. Магнітна смуга, що розміщувалася на задній стороні кредитних карток, стала ключовим елементом для зберігання та передачі інформації. Перший раз цей елемент був впроваджений компанією IBM, яка розмістила на картці три магнітні доріжки для зберігання даних, таких як номер картки та ім'я власника. При зчитуванні такої картки через спеціальний пристрій, інформація автоматично передавалася банку для авторизації транзакції, зробивши процес значно швидшим і зручнішим для всіх сторін.

Впровадження банкоматів, які працювали з картками з магнітною смугою, дозволило клієнтам робити операції з грошима в будь-який час, не залежно від годин роботи банку. Це стало особливо корисним для клієнтів, які мали потребу в доступі до своїх коштів поза звичайним робочим часом. Такі картки стали настільки популярними, що вони швидко витіснили готівку з великої кількості транзакцій.

З магнітною смугою пов'язана також проблема збільшення випадків шахрайства, коли скімери використовувалися для крадіжки інформації з карток та створення підроблених копій. Щоб протистояти цим загрозам, були розроблені картки з чіпом EMV, які генерують унікальні коди для кожної транзакції, забезпечуючи вищий рівень безпеки.

2. Чіп EMV, що виник з ініціалів Europay, Mastercard і Visa, став глобальними нормами безпеки для емітентів карток. Кожна карта, що відповідає стандартам EMV, містить чіп, який зберігає інформацію в зашифрованому вигляді та генерує унікальний код для кожної транзакції, покращуючи захист від шахрайства. Відмінність полягає в тому, що чіпові картки дозволяють проводити транзакції швидше і забезпечують більший рівень безпеки, а також часто вимагають введення особистого ідентифікаційного номера для підтвердження операції.

Хоча в Європі використання чіпованих карт почалося ще в середині 90-х років, у США їх впровадження відбулося значно пізніше, перейшовши на цю технологію тільки у 2012 році. Зараз, замість зчитування магнітних смуг, клієнти використовують чіпові картки, вставляючи їх у спеціальні пристрої для зчитування або "занурюючи" їх.

Глобальний стандарт EMV, який тепер управляється EMVCo, включає велику кількість емітентів карток, таких як American Express, UnionPay, JCB і Discover. Ця організація співпрацює з банками та іншими фінансовими установами для забезпечення безпеки платіжних транзакцій.

Паралельно з впровадженням чіпових карт, технології зчитування карток пройшли значні зміни. Пристрої для зчитування тепер передають

інформацію цифровим шляхом, що сприяє полегшенню та прискоренню процесу оплати. У той же час ручне створення квитанцій майже повністю вийшло з ужитку на користь автоматизованих систем, що робить процес оплати ще більш зручним та ефективним.

3. Термінали (PoS) значно полегшили операції для емітентів карток. Visa була одним з перших емітентів, що впровадили першу PoS-систему ще у 1979 році, передувивши сучасні машини для обробки кредитних карт. Ці нові машини, які збирали дані електронно, замінили важкі ручні імпринтери, що значно прискорило обробку транзакцій та полегшило процес оплати для клієнтів.

Verifone випустив платіжні термінали ZON у 1982 році, які стали стандартом в галузі і є використовуваними й сьогодні. По мірі розвитку ці термінали змінювались і переходили від локальних систем PoS до хмарних рішень, які дозволяли проводити оплату з будь-якої точки магазину, спрощуючи бізнес-процеси для роздрібних торговців.

Ця гнучкість використання PoS-систем дозволяє розвивати нові бізнес-моделі, такі як спливаючі магазини, і виявилася дуже ефективною для малих підприємств. Перехід до хмарних PoS-рішень зробив оплату картою ще доступнішою та ефективнішою для клієнтів, а прогнозується, що світовий ринок хмарних PoS-систем значно зросте в найближчі роки.

Square Inc, заснована в 2009 році, є однією з провідних компаній, що розвивають хмарні PoS-рішення, що спрощують процес оплати для підприємств.

Віртуальні та хмарні PoS-системи також змінюють спосіб взаємодії компаній з клієнтами, дозволяючи відстежувати програми лояльності та полегшуючи ведення бізнесу.

4. Після настання Інтернет-епохи платіжні шлюзи стали необхідним засобом забезпечення електронних транзакцій між продавцями та клієнтами. Першим платіжним шлюзом стала Authorize.Net Corp., яка дозволила онлайн-торговцям приймати платежі без складних процедур. Другим ключовим

гравцем стала компанія PayPal, яка здобула популярність серед онлайн-платників та стала конкурентом eBay. Незважаючи на початкову конкуренцію, eBay врешті-решт викупив PayPal, а також Braintree, що робило його важливим гравцем у сфері онлайн-платежів.

5. Технологія зв'язку ближнього поля (NFC) стала наступним кроком у розвитку карткових платежів, дозволяючи безконтактні транзакції. Виникнення технології NFC відбулося завдяки форуму NFC, заснованому у 2004 році для сприяння розвитку цієї технології. Перші кроки у цьому напрямку зробила компанія Nokia, яка випустила перший мобільний телефон з підтримкою NFC у 2006 році.

Сьогодні всі великі цифрові гаманці, такі як Apple Pay, Google Pay і Samsung Pay, використовують NFC для проведення транзакцій, що дозволяє клієнтам зручно та безпечно здійснювати оплату. Технологія NFC також забезпечує високий рівень безпеки, оскільки транзакція не може бути здійснена без фізичного знаходження мобільного пристрою поруч із зчитувачем карток.

Крім цифрових гаманців, самі кредитні та дебетові картки з NFC дають можливість клієнтам проводити безконтактні платежі, просто доторкнувшись до зчитувача карток.

6. API відіграють важливу роль у забезпеченні безпечних сторонніх платежів, створюючи шляхи для їх швидкого проведення як в онлайн-середовищі, так і при особистих зустрічах. Це ще одна технологічна новація, яка революціонізує способи здійснення оплати. API дозволяють платіжним методам, таким як дебетові або кредитні картки, передавати інформацію через URL-адреси. Це забезпечує більшу безпеку операцій, оскільки можливість розголошення номерів карток зменшується.

Одним із методів забезпечення безпеки є створення віртуальних карток, що дозволяють клієнтам проводити онлайн-транзакції, не розкриваючи свої реальні номери карток. Ці віртуальні картки можуть використовуватися для одноразових чи регулярних платежів з попередньо

встановленими лімітами витрат. API умовного депонування дозволяють клієнтам здійснювати платежі через умовні депозитні рахунки, що забезпечує захист інтересів сторін у транзакціях на певних ринках.

Згідно з звітом CGI Global, у 2022 році платежі на основі API є основним методом проведення роздрібних платежів, з віддачею переваги цим методам оплати 69% респондентів.

Компанія Square Inc. є однією з лідерів у сфері платежів на основі API, яка надає платіжні API, які дозволяють будь-якому комп'ютеру перетворитися на віртуальний термінал PoS. Приватність також пропонує API видачі карток, що дозволяють компаніям випускати картки для різних потреб.

Fiserv Inc. також внесла свій внесок у покращення процесів оплати рахунків через банки, представивши API, які спрощують цей процес та роблять його більш ефективним.

Згідно з аналізом від Bain & Co, до 2025 року прогнозується, що 67% всіх світових транзакцій будуть здійснюватися цифровим шляхом, що є значним зростанням порівняно з показником у 57%, що був до початку пандемії COVID-19. Навіть з урахуванням зменшення попиту на товари та послуги в інших галузях через карантинні обмеження, зростання кількості онлайн-покупок і платежів призвело до підвищення попиту на платіжні послуги. Цей тренд вказує на поступове усвідомлення споживачами переваг цифрових технологій у сфері фінансових транзакцій і платежів. Цей ріст цифрових платежів супроводжується швидким технологічним прогресом. Магнітні смуги, які використовувалися в платіжних картках протягом практично п'яти десятиліть, вже замінилися системою "натисни та плати" всього за 10 років.

Очікується, що подальше використання API і технології NFC покращить прозорість та ефективність онлайн-платежів, а голосові помічники на основі штучного інтелекту зможуть здійснювати платежі за допомогою розпізнавання голосу. Біометричні камери, як Deeplens від Amazon, також

використовуються для перевірки товарів і оплати у безкасових магазинах AmazonGo в США.

З іншого боку, блокчейн допомагає знизити ризики шляхом токенизації транзакцій та моніторингу платежів для боротьби з шахрайством.

З врахуванням того, що швидкозмінні технології, такі як штучний інтелект і блокчейн, все більше використовуються в сфері платежів, очікується, що майбутні інновації прискорять зміни в способах, якими люди здійснюють платежі [6].

Таблиця 1.1. – Опис інновацій, спрямованих на поліпшення технологічних можливостей

№	Інновації:	Опис:
1	Магнітна смуга	технологічний елемент на задній стороні кредитної чи дебетової картки, який містить магнітний запис з інформацією про рахунок та користувача для здійснення операцій платежів.
2	Чіп EMV	це електронний чіп, вбудований у кредитну чи дебетову картку
3	Термінал(PoS)	пристрій, який зчитує інформацію з картки, авторизує транзакцію та передає дані для обробки платежу.
4	Платіжні шлюзи	сервіси, які забезпечують зв'язок між інтернет-мережею та банком, дозволяючи здійснювати безпечні онлайн-платежі
5	NFC	технологія бездротового зв'язку короткого діапазону
6	API	набір правил і інструментів, які дозволяють різним програмам взаємодіяти між собою

Джерело: складено автором на основі [6]

Виникнення платіжних карток свідчить про постійний розвиток та еволюцію платіжних систем. Від перших спроб заміни готівкових розрахунків до сучасних електронних систем оплати пройшло багато етапів, сповнених інновацій та технологічних досягнень. Сьогодні платіжні картки стали не

лише зручним засобом розрахунків, але й ключовим елементом електронних банківських систем.

1.2. Види платіжних карток та ризики їх використання в міжнародних розрахункових операціях

Розглянемо основні аспекти операцій з картками, зосереджуючись на їх ключових характеристиках та детально проаналізуємо методи захисту цих операцій, враховуючи сучасні виклики та загрози в цифровому середовищі. Важливим аспектом буде розгляд розвитку карткових операцій у контексті швидко змінних технологій та вимог користувачів.

Серед доступних схем розрахунків можна виділити наявність електронного гаманця, а також можливість використання дебетових та кредитних карток.

Дебетові картки – це платіжні засоби, пов'язані з банківським рахунком, що дозволяють здійснювати покупки в Інтернеті та магазинах, при цьому кошти списуються безпосередньо з рахунку. Ключові особливості цих карток включають наявність у традиційних та цифрових банках для корпоративного та споживчого користування. Для використання дебетової картки необхідно мати банківський рахунок з прив'язаним IBAN або номером рахунку. Часто ці картки дозволяють налаштовувати постійні замовлення, пряме дебетування та повторювані платежі, а також надають можливість овердрафту за домовленістю.

Потрібно відзначити, що дебетові картки не потребують попереднього поповнення або завантаження грошей перед використанням, оскільки вони працюють з основного рахунку клієнта. Наприклад, цифровий банк може видати дебетову картку новому клієнту, яка буде прив'язана до його поточного рахунку. Ця картка має власний логотип банку і може бути додана в цифровий гаманець. Важливо зазначити, що оскільки обліковий запис клієнта безпосередньо пов'язаний з дебетовою картою, це може збільшити

ймовірність шахрайства. Відмінність від кредитних карток полягає в тому, що останні надають більший рівень захисту транзакцій та абстракції між поточним рахунком і самою картою.

Кредитна картка - це не лише зручний засіб безготівкових платежів, але й потужний фінансовий інструмент, який відкриває перед користувачем безліч можливостей. За допомогою кредитної картки людина може не тільки витратити гроші, а й управляти своїми фінансами, отримуючи певну суму грошей у позику від банку для оплати покупок чи послуг. Кредитна картка надає можливість здійснювати покупки в різних магазинах, ресторанах, інтернеті та інших закладах, а також оплачувати рахунки і виконувати різноманітні фінансові операції. Цей інструмент також відкриває доступ до різноманітних програм лояльності, знижок і бонусів, що дозволяє користувачам ефективно зекономити кошти та отримати додаткові переваги від своїх покупок.

Одна з найважливіших характеристик цього типу карток полягає у наявності обмеженої кредитної лінії, яка періодично поповнюється в залежності від рішення кредитора. Кредитор оцінює ризики та можливості погашення з боку клієнта, встановлюючи відповідні умови використання кредитної картки. Крім того, використання кредитної картки передбачає виконання зобов'язань з погашення заборгованості відповідно до умов, визначених у кредитному договорі. Ці умови можуть включати мінімальні щомісячні виплати, що рекомендується погашати для уникнення накопичення великої суми боргу, а також можливість розстрочки, яка дозволяє клієнту затримати погашення боргу на певний період часу за певний відсотковий збір. На ринку Європи кредитні картки не завжди є вигідним вибором порівняно з дебетовими картками, оскільки комісійні ставки за транзакції можуть бути вищими. Такі картки можуть також мати ряд інших переваг для користувачів та компаній, таких як страхування та програми лояльності, які фінансуються за рахунок комісій та прибутків від користування кредитними послугами. Фізичні та віртуальні картки дебетових, кредитних і передплачених типів

можуть бути використані для здійснення онлайн-покупок і покупок через програми. Окрім того, можна скористатися мобільними платіжними сервісами, такими як Apple Pay, Google Pay і Samsung Pay (додаткова інформація доступна для карток з токенизацією). Віртуальні картки мають кілька характеристик, що роблять їх привабливими в порівнянні з фізичними картками.

Основні риси віртуальних карток:

- зберігається у телефоні та має 16-значний номер, термін дії та CVV, але може бути використаний для онлайн-покупок;
- генерує одноразові номери карток для кожної транзакції, які втрачають чинність після використання;
- має низьку вартість виготовлення або відправлення карток користувачам;
- швидко активується і готовий до використання;
- немає ризику втрати віртуальної картки, але важливо забезпечити її безпеку;
- легко «заморожується», якщо виникають підозри на шахрайство або втрата телефону користувача.

Наприклад, віртуальна кредитна картка може видаватися онлайн-магазину для оплати постачальників, пов'язаних із великим замовленням. Кошти на картку завантажуються лише раз і припиняються після успішного завершення оплати [7].

Дебетові та кредитні картки з овердрафтом дуже поширені в сучасній Україні. Для користування кредитною карткою або овердрафтом потрібні паспорт та ідентифікаційний код. Варто бути уважними при знятті готівки з кредитної картки, оскільки банки зазвичай встановлюють високі відсотки. Також важливо враховувати комісію, яку банки вимагають за зняття готівки в банкоматах інших установ.

Варто зауважити, що банки рідко видаватимуть картки без ліміту. Щоб отримати таку картку, необхідно мати офіційне працевлаштування або отримувати регулярні соціальні виплати [8].

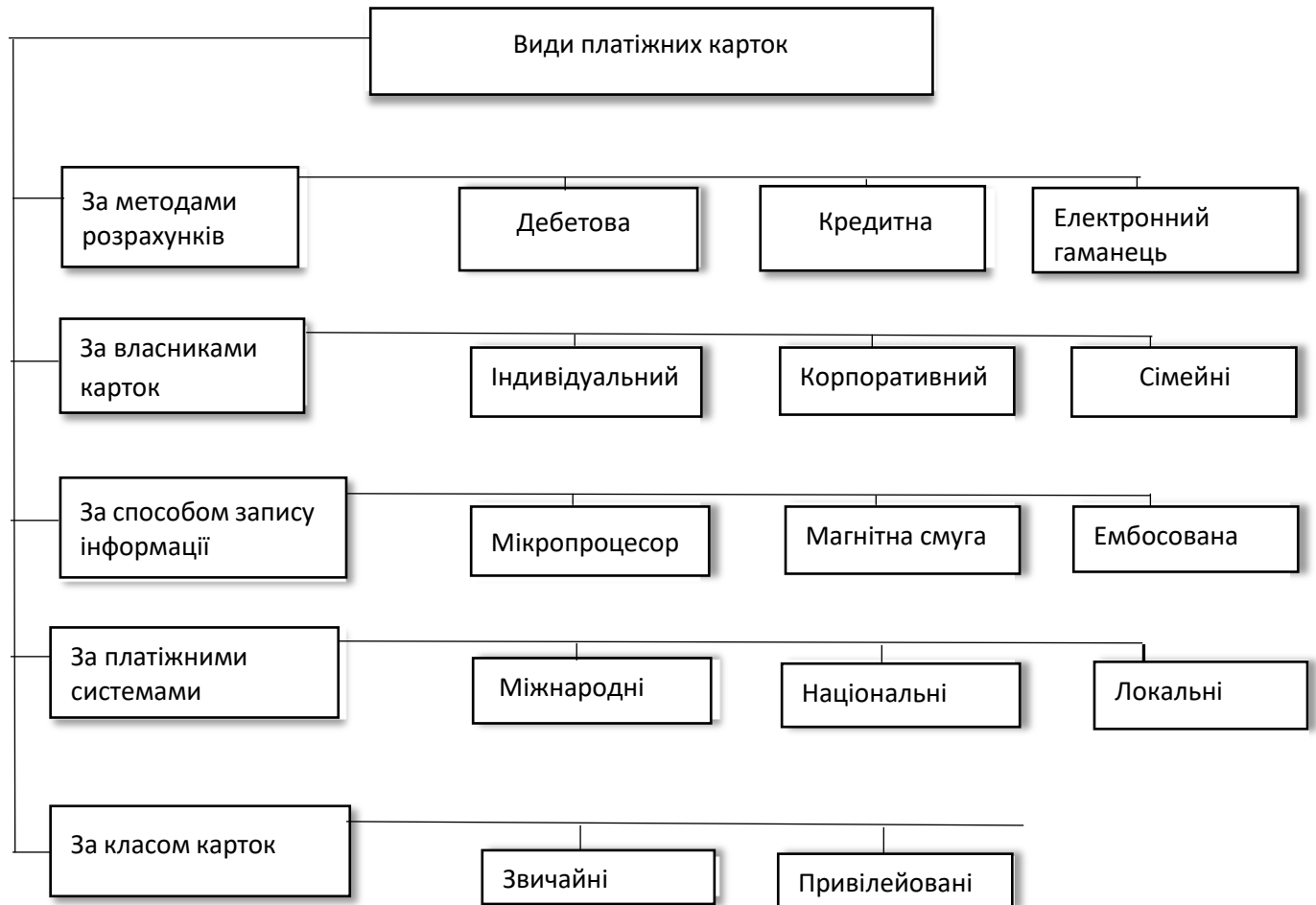

Рис. 1.1. – Види платіжних карток

Джерело: складено автором на основі [8]

Корпоративна платіжна картка - це інструмент, який банки видають підприємствам та фізичним особам-підприємцям для проведення операцій, пов'язаних з їх комерційною діяльністю. Вона дозволяє здійснювати різноманітні платіжні операції згідно з установленими нормами та умовами договору з банком.

Корпоративні картки є важливим інструментом для сучасних підприємств, оскільки вони спрощують бухгалтерську роботу, зменшують кількість необхідних звітних документів та витрати, пов'язані з обігом готівки.

Їх використання дозволяє швидко поповнювати кошти через Інтернет-банкінг та термінали, контролювати витрати працівників та уникати додаткових витрат на здійснення платежів у валюті чи за кордоном [9].

Індивідуальні картки видаються на ім'я конкретної особи та призначені для особистого використання. Вони зазвичай не передбачають спільного доступу до рахунку для інших осіб, і власник картки відповідає за всі транзакції.

Сімейні картки призначені для використання родинами або групами осіб. Вони дозволяють декільком особам користуватися одним рахунком або об'єднувати свої рахунки для спільного використання коштів. Вони забезпечують зручний спосіб керування фінансами всієї родини та використання спільних ресурсів.

У світі електронної комерції та онлайн-транзакцій безпека платіжних систем стає все більш важливою для захисту користувачів від ризиків шахрайства та несанкціонованого доступу до їх особистої інформації. Одним із ключових аспектів безпеки є виявлення потенційних вразливостей у сучасних системах захисту транзакцій та підвищення рівня їхнього захисту. Це передбачає не лише застосування передових технологій шифрування та ідентифікації, але й розробку та впровадження стратегій протидії кібератакам та мінімізації можливих ризиків.

Окрім того, забезпечення безпеки платіжних систем передбачає не лише захист фінансових даних користувачів, але й попередження можливого використання платіжних операцій для нелегальних цілей, таких як відмивання коштів або фінансування тероризму. Тому, в рамках фінансового моніторингу, необхідно виявляти та блокувати сумнівні операції, які можуть бути пов'язані зі злочинною діяльністю.

Популярність безготівкових розрахунків і відмова від готівки також стимулюють необхідність забезпечення високого рівня безпеки в платіжній сфері. Водночас, швидкість та зручність онлайн-платежів створюють нові виклики щодо захисту особистих даних та уникнення кіберзлочинності.

Наряду з розвитком технологій, платіжні системи повинні постійно модернізуватися та адаптуватися до нових загроз, використовуючи передові методи захисту інформації та механізми виявлення та усунення потенційних ризиків [10].

Також важливо, щоб усі учасники платіжної індустрії дотримувалися встановлених стандартів безпеки та співпрацювали у боротьбі з кіберзлочинністю. Розглянемо деякі ключові аспекти безпеки платежів:

1. Шифрування - це процес захисту даних, який полягає у перетворенні їх у незрозумілий для сторонніх зашифрований формат. Ця техніка використовується для забезпечення конфіденційності інформації та уникнення несанкціонованого доступу до неї.

2. Платіжні шлюзи є посередниками у проведенні платежів між покупцями і продавцями в онлайн-середовищі. Вони забезпечують безпечну передачу платіжних даних між веб-сайтом чи додатком торговця і банком, що обробляє платіж. Платіжні шлюзи грають ключову роль у забезпеченні безпеки та ефективності онлайн-транзакцій.

3. Токенізація - це метод захисту конфіденційної інформації, такої як номери кредитних карток, шляхом їх заміни на унікальні "токени". Ці токени не містять прямої інформації про платіжний засіб і не можуть бути використані для відновлення початкових даних. Токенізація сприяє збереженню безпеки платежів та спрощує дотримання вимог стандартів безпеки платіжної індустрії.

4. Багатофакторна автентифікація (MFA) - це стратегія безпеки, яка вимагає від користувачів надання декількох форм ідентифікації перед отриманням доступу до системи або здійсненням платежу. Вона може включати фактори знань (наприклад, пароль), володіння (наприклад, фізичний пристрій) та притаманності (наприклад, відбиток пальця), що забезпечує додатковий рівень безпеки.

5. Цифрові гаманці - це програмне забезпечення або сервіси, що дозволяють зберігати і керувати платіжними інструментами, такими як

кредитні картки чи банківські рахунки, в електронній формі. Вони забезпечують безпечне зберігання інформації та зручність при здійсненні платежів через Інтернет чи мобільний додаток [11].

Таблиця 1.2. – Способи зробити платіж безпечнішим

Спосіб	Захист
Шифрування	Процес захисту, який зашифровує дані
Платіжні шлюзи	Посередники у проведенні платежів
Токенізація	Метод захисту, який замінює номер картки при оплаті
Багатофакторна автентифікація (MFA)	Метод підтвердження оплати (пароль, відбиток пальця, код)
Цифрові гаманці	Сервіси, де зберігаються кошти

Джерело: складено автором на основі [11]

Рекомендації Національного банку України наголошують на важливості відповідності систем захисту інформації в платіжних системах як національному законодавству, так і міжнародним стандартам безпеки платежів. Це включає використання передових криптографічних алгоритмів, паролів та ключів з відповідною довжиною для захисту передачі даних у мережі, а також впровадження технологій, які забезпечують токенізацію та інші методи захисту інформації.

Надання згоди користувача здійснюється із застосуванням посиленої автентифікації користувача, яку проводить надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку. Згода користувача діє протягом строків, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України щодо посиленої автентифікації, крім випадків відкликання її користувачем раніше.

Надавач платіжних послуг з обслуговування рахунку перед отриманням або одночасно з отриманням згоди користувача зобов'язаний отримати дозвіл користувача на розкриття інформації, що містить банківську таємницю, комерційну таємницю, таємницю надавача платіжних послуг. Такий дозвіл користувача може бути отриманий надавачем платіжних послуг

з обслуговування рахунку від користувача через відповідного стороннього надавача платіжних послуг, який має договірні відносини з таким користувачем (Частина друга статті 53 в редакції Закону № 2888-IX від 12.01.2023) [12].

Системи антифроду виявляють, та унеможливають підозрілі операції за допомогою правил, списків і фільтрів, що перевіряють кожну транзакцію. Ці системи дозволяють запобігти шахрайству та забезпечують безпеку операцій через аналіз та подальшу перевірку кожного платежу.

Отже, правове забезпечення безпеки платежів включає в себе регулювання цієї сфери як національним законодавством, так і міжнародними стандартами, що спрямоване на підвищення рівня захисту інформації та управління ризиками в платіжній системі.

1.3. Міжнародні розрахункові операції на основі платіжних карток, їх умови та способи здійснення

В сучасному світі неможливо уявити функціонування комерційних та банківських послуг без карток. На них припадає більшість банківських операцій. Цифровізація значно збільшила доступність технологічних програм для користувачів. Електронних платежів є ключовим фактором у переході від фізичних до технологічних платежів.

Банк-емітент відкриває карткові рахунки і фізичні картки для використання. Платіжна картка є власністю банку, яка надана на тимчасове користування. При закритті рахунку-картка повертається до банку [13].

До загальних функцій банку-емітенту належать:

- емісія карток;
- обробка платіжних транзакцій;
- проведення технічних процедур;
- захист від потенційних загроз.

Практично завжди на банківській карті вказаний емблема та назва установи, яка її випустила і контролює. Наприклад, якщо на картці зображено логотип Ощадбанку або Приватбанку-емітентом є відповідна фінансова установа [14].

Щоб здійснити розрахунок за допомогою картки, має виконатись авторизація. Вона виконується банком-емітентом. Організація створює запит до платіжної системи для підтвердження фінансової можливості проведення платежу. При позитивному результаті транзакції система надає згоду на оплату та генерує код авторизації, який в подальшому фіксується на спеціальному документі. Методика авторизації залежить від стандартів платіжної системи, виду картки та технічних можливостей обслуговуючої точки.

Одним з особливих аспектів проведення транзакцій за допомогою пластикових карт є те, що оплата за товари або послуги, здійснена клієнтом, надається продавцю або постачальнику миттєво, але кошти з картки покупця зазвичай надходять на рахунок продавця з певним затримкою. Гарантом таких платежів, які відбуваються через банківські карти, є банк-емітент, який видав карту. Хоча власник картки має її у власності, справжнім власником є сам банк. При видачі банківської картки відбувається процес персоналізації, під час якого на картку записуються дані, що підтверджують її легітимність і власника. Банк-емітент моніторить залишок коштів на картці після кожної операції та зберігає інформацію про кожну транзакцію. Кожній картці випускається окремий рахунок, і процесинговий центр взаємодіє з усіма сторонами операцій, збираючи та аналізуючи інформацію та забезпечуючи перерахунок коштів між емітентом і еквайром на основі проведених транзакцій.

Прогрес у сфері технологій має вагомий вплив на розвиток міжнародних фінансових операцій з використанням банківських карт. Банківські установи впроваджують електронні платіжні системи, що сприяє оптимізації банківських процесів та покращує обслуговування клієнтів.

Зручність безготівкових платежів з використанням банківських карт в міжнародному контексті для суб'єктів господарювання полягає у полегшенні взаємодії та підвищенні довіри під час розрахунків. Для банків використання таких розрахунків важливе з приводу прискорення фінансових операцій та обігу коштів. Безготівкові платежі з використанням карток сприяють накопиченню грошових ресурсів у банках, що робить їх більш стійкими та сприяє ефективному контролю над їх використанням. Покращення якості обслуговування клієнтів у галузі платіжних послуг допомагає банкам зміцнювати свої конкурентні позиції.

Міжнародні платіжні системи можна розглядати як інструменти, що допомагають фізичним особам, підприємствам і організаціям здійснювати переказ коштів одне одному. Ці системи сприяють зручному обміну грошима та забезпечують можливість купувати і продавати товари у різних сферах діяльності. У сучасній цифровій епохі електронні платіжні системи набувають все більшої популярності завдяки своїм перевагам у зручності, безпеці та швидкості.

Електронні платіжні системи (ЕПС) – це віртуальні платформи, які дозволяють виконувати фінансові транзакції у режимі онлайн. Міжнародні платіжні системи можуть застосовуватися для різних цілей, таких як покупки в мережі Інтернет, сплата рахунків, грошові перекази та інші. ЕПС мають низку переваг у порівнянні з традиційними методами оплати, що робить їх привабливими для користувачів [15].

Зазвичай, у більшості країн вимагається SWIFT BC – спеціальний ідентифікаційний код банку, що забезпечує безпеку та точність ідентифікації фінансових установ, що беруть участь у платежах. Деякі держави можуть встановлювати специфічні вимоги стосовно платежів у своїй валюті, а також вимагати вказання мети платежу та розподілу коштів. Міжнародна організація стандартизації ISO розробила IBAN (номер банківського рахунку), для забезпечення унікальності ідентифікації та перевірки кожної фінансової операції.

IBAN, або Міжнародний банківський рахунковий номер, є унікальним ідентифікатором банківського рахунку, який містить інформацію про банк та конкретний рахунок фізичної особи для здійснення переказу коштів. Цей код використовується в основному в країнах Європейського Союзу та її сусідніх країнах. Крім того, для проведення фінансових операцій поза межами ЄС також потрібний IBAN.

У системі SWIFT можна зустріти два основних види кодів: BIC (Коди банківських ідентифікаторів) та IBAN (Міжнародні номери банківських рахунків), які ідентифікують банки та рахунки клієнтів для здійснення безпечних та ефективних фінансових операцій.

Одна з відмінностей IBAN від BIC (ідентифікаційного коду банку) полягає в його більшій довжині, можливої до 34 символів. Перші два символи вказують на код країни одержувача, після чого йде спеціальне контрольне число IBAN, яке складається з трьох або чотирьох символів. Подальші символи включають внутрішньодержавні номери, що ідентифікують банк, його філію та номер рахунку одержувача.

SWIFT, що означає Товариство всесвітніх міжбанківських фінансових телекомунікацій, є провідною міжнародною системою для безпечного обміну інформацією та здійснення платежів між банками та фінансовими установами. Основна мета цієї системи - забезпечити швидкі міжнародні фінансові перекази, що є критично важливим у сучасному світі. Крім банків, які становлять основну аудиторію SWIFT, системою також успішно користуються інші великі фінансові установи, які потребують швидких та безпечних платежів.

SWIFT володіє мережею, яка дозволяє спілкуватися банкам та фінансовим структурам через обмін платіжними дорученнями та іншими фінансовими повідомленнями. Ця мережа допомагає виконувати платіжні операції, пересилаючи інформацію між рахунками установ за допомогою унікальних кодів. Кожен клієнт має свій унікальний ідентифікатор у вигляді SWIFT коду, що спрощує та прискорює процес здійснення платежів.

Окрема зона платежів у євро (SEPA) встановила стандарти та процедури для міжнародних транзакцій в євро з метою забезпечення єдиної системи онлайн-платежів з цією валютою по всій території Європи. В інших країнах можуть існувати інші вимоги до спеціальної інформації, такі як номер телефону та пояснення щодо призначення платежу [16].

Виникли альтернативні рішення для створення глобальної платіжної системи. На передньому плані з'явилися онлайн-платіжні процесори, такі як PayPal, які призначені для задоволення потреб у безпечних і стандартизованих платежах через Інтернет. Такі компанії, як PayPal, зазвичай виступають посередниками, дозволяючи користувачам створювати облікові записи та виконувати грошові перекази з рахунку PayPal на банківські рахунки. У 2022 році PayPal посіла 143 місце в списку Fortune 500 найбільших компаній США за доходами .

Visa та Mastercard - це дві з найбільш відомих світових платіжних систем. Загалом, обидві платіжні системи забезпечують широкий спектр послуг з обробки платежів та постійно вдосконалюють свої технології.

Велика частина користувачів карт вважають, що Visa - це платіжна система, яка має американське коріння, тоді як MasterCard розглядають як європейську. Однак насправді обидві ці платіжні системи мають глобальний статус і базуються в Сполучених Штатах. Для Visa, долар є основною валютою, тому будь-які операції конвертації також проводяться в доларах. Це робить використання Visa вигіднішим у США, де кількість конверсій зазвичай зменшується. У випадку з MasterCard, базовою валютою можуть бути долари США або євро. Тому використання MasterCard більш популярне в Європі, де операції можуть бути проведені в євро або доларах США. При укладанні угоди та видачі картки з логотипом платіжної системи банк автоматично створює відповідний рахунок, який базується на банківському рахунку клієнта. У сфері взаєморозрахунків через мережу MasterCard частіше використовуються рахунки в євро, в той час як для Visa - це долар США. Щодо MasterCard, хоча теоретично банк може відкрити два рахунки, на практиці це зустрічається

рідко через фінансові витрати та зниження прибутковості для фінансових установ. Це призводить до того, що більшість банків віддає перевагу використанню євро в системі MasterCard, тоді як в системі Visa долар США переважає.

У випадку, коли валюта рахунку відрізняється від валюти країни, де проводиться платіж, може виникнути необхідність у конвертації валют або навіть у проведенні послідовної серії конверсій, що може призвести до сплати комісії. Картки Visa та Mastercard доступні як у форматі дебетових, так і кредитних, та різняться за класами. Наприклад, у лінійці Visa є картки Classic/Gold/Platinum/Signature/Infinite, тоді як Mastercard пропонує Standard/Gold/Platinum/ World Elite / World Black Edition.

У контексті міжнародних фінансових трансакцій, відмінності в часі проведення переказу коштів з внутрішнього гривневого рахунку на міжнародний рахунок виявляються очевидними. Зазвичай цей процес займає від 1 до 3 операційних днів. Однак ключовим фактором тут є процес валютної конвертації, під час якого кошти, що переказуються, спочатку блокуються, а потім списуються.

Функція платіжної системи включає в себе координацію взаєморозрахунків між банками. У цьому процесі беруть участь дві ключові фінансові установи. Емітент - це банк, який видав дебетову або кредитну картку. Клієнт стає власником картки при укладанні угоди про відкриття рахунку, а банк, що її видав, виступає її емітентом. Еквайр - це компанія, через яку здійснюються безготівкові трансакції в різних валютах. Незалежно від того, який банк видає вашу картку, якщо ви використовуєте її для оплати у терміналі іншої фінансової установи, саме ця установа виступає еквайром.

Платіжна система діє як посередник між емітентом та еквайром. Важливо зазначити, що для користувача немає значення, якою саме картою він користується - Visa чи Mastercard ,оскільки це не впливає на швидкість трансакцій та якість обслуговування.

American Express займає четверте місце у світі серед найпопулярніших платіжних систем. Ця компанія відома як один із найбільших американських фінансових конгломератів, що спеціалізується на наданні фінансових послуг та розвитку електронної комерції. Вона має широке охоплення на ринках США та Канади, а також присутня в інших країнах світу.

American Express визнаний одним із найцінніших брендів у глобальному масштабі: згідно з аналізом компанії Zippia, Inc. на 2021 рік, її оцінена вартість складала 114,7 мільярдів доларів. Акції компанії котируються на Нью-Йоркській фондовій біржі. У четвертому кварталі 2021 року прибуток компанії склав 42,4 мільярда доларів. У цьому огляді ми розглянемо особливості використання цієї платіжної системи та головні переваги для її клієнтів. Компанія American Express свою історію розпочала у середині 19 століття в Нью-Йорку, як результат злиття трьох компаній, заснованих Генрі Вельсом, Вільямом Фарго та Джоном Вореном Баттерфілдом. Спочатку її діяльність була спрямована на кур'єрську доставку вантажів, включаючи валюту та цінні папери. В 1891 році були введені дорожні чеки American Express, які стали альтернативою поширеним кредитним листам того часу і значно спростили фінансові операції в галузі туризму.

Починаючи з 1958 року, компанія випускає свої перші пластикові картки, першим власником якої став відомий співак Елвіс Преслі. Логотип компанії, у вигляді римського гладіатора, з'явився в кінці 1950-х років і символізує стабільність, безпеку та якісне обслуговування. У сучасному світі American Express є одним з найвпізнаваніших брендів, а його клієнти асоціюють його з надійністю та високою якістю обслуговування. Компанія входить до індексу Доу-Джонса і посідає місце серед топ-20 фінансових організацій США. Загалом, в обігу знаходиться понад 115 мільйонів карток American Express, а обсяг платежів за рік перевищує трильйон доларів.

American Express є популярною платіжною системою з відмінною репутацією серед своїх клієнтів, особливо серед тих, хто часто подорожує.

Володіння такою карткою відкриває багато можливостей та привілеїв, але важливо пам'ятати, що вона має як позитивні, так і негативні аспекти.

Переваги:

- доступність всесвітньо — оплату за товари та послуги карткою American Express можна здійснити майже в будь-якій країні;
- лояльність до клієнтів — система надає бонуси та підтримує програми лояльності, що пропонуються різними магазинами. Це може включати знижки та навіть кешбек, залежно від умов укладеного договору з банком;
- простота використання — картки American Express підтримують безконтактні платежі, а готівку можна зняти як у банках, так і у банкоматах. Також для оплати можна використовувати смартфони з технологією NFC.
- висока швидкість — обробка платежів відбувається дуже ефективно та швидко;
- високий рівень підтримки клієнтів — користувачі можуть отримати страховий поліс безкоштовно при покупці авіаквитків або здійсненні інших транспортних витрат за кордоном, хоча це може залежати від умов, які пропонує їхня конкретна картка;
- універсальність — платіжна система пропонує широкий асортимент карток з різними перевагами та умовами.

Недоліки:

- велика комісія — вартість обробки транзакцій у карток American Express вища порівняно з Visa або MasterCard;
- обмежений термін дії бонусів — деякі бонусні пропозиції American Express діють лише протягом обмеженого періоду;
- висока вартість обслуговування — деякі види карток вимагають щорічну плату за обслуговування рахунку (хоча деякі з них можуть бути виключені з цієї вимоги або брати участь у промоційних пропозиціях, які звільняють від необхідності сплати щорічної комісії протягом першого року);
- обмежене використання на території України.

Лише активним власникам карток American Express надається доступ до системи, і це можна зробити через їх банк-емітент. Спочатку потрібно звернутися до банку, отримати картку, а потім пройти реєстрацію в American Express. Проте в Україні наразі цей процес не є доступним. Жоден з місцевих банків не емітує картки AmEx, хоча деякі операції з ними можна провести через "Укрексімбанк". На офіційному веб-сайті American Express Україна не вказана серед країн, що підтримуються системою. Тому українським резидентам не можна отримати картку AmEx та зареєструватися на сайті системи. Але якщо ви проживаєте за кордоном і маєте таку картку, вам потрібно буде ввести її дані для реєстрації. Після успішної реєстрації входу до системи American Express можна здійснити за допомогою створеного ID та пароля. Варіанти входу різні для власників карток, мерчантів та інших користувачів. Наявність акаунту на веб-сайті платіжної системи відкриває доступ до ексклюзивних пропозицій, бонусів та додаткових переваг для власників карток.

На веб-сайті Національного банку України міститься офіційна інформація про банки, які мають право на роботу з платіжною системою American Express в Україні. Серед них перераховані такі банки, як АТ КБ «ПРИВАТБАНК», АТ «ПРАВЕКС БАНК», ЗАТ «ОТП Банк», АБ «Укргазбанк», АТ «УкрСиббанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», та АТ «Укрексімбанк». Здебільшого ці банки мають відповідні реєстраційні свідоцтва, що дають їм право на взаємодію з картками цієї американської платіжної системи, включаючи не лише їх емісію, а й обробку транзакцій. Однак на жаль, жоден з них на даний момент не видає картки American Express.

Карти American Express позицінуються як вибір тих, хто активно участь у глобальній економіці. Завдяки їх широкому прийняттю в США та Канаді, а також обмеженому, але присутньому використанню в Європі, вони стають ідеальним інструментом для міжнародних маневрів та міжнародних транзакцій. Карти American Express є важливим елементом фінансового

планування для глобальних подорожуючих та тих, хто займається міжнародною торгівлею. Вони дозволяють здійснювати трансграничні операції з великою зручністю, забезпечуючи при цьому високий рівень обслуговування та можливість отримання переваг у вигляді знижок та привілеїв. Таким чином, володіння картою American Express стає важливим елементом в стратегії міжнародного бізнесу та особистих фінансів. Карти American Express відкривають широкі можливості для своїх власників, що охоплюють різноманітні сфери життя та подорожей. Наприклад, вони надають широкий спектр послуг, таких як страхування подорожей, що включає захист для автомобільних каршерінгових послуг і страхування багажу, що робить подорожі більш безпечними і безтурботними.

Крім того, ці карти забезпечують високий рівень захисту при роздрібних покупках, що важливо в умовах зростаючого онлайн-торгівлі. Вони також відкривають доступ до ексклюзивних заходів, таких як передпродаж квитків на різноманітні заходи та привілеї на перебування в готелях. Карти American Express дозволяють своїм власникам насолоджуватися перевагами у сфері ресторанного сервісу та шопінгу, що робить їх важливим інструментом для стильного та комфортного життя. Ці карти виступають як інструмент для досягнення економічного комфорту та розширення соціального статусу їх власників. Карти American Express відзначаються не лише елітним статусом, але й надають своїм користувачам широкий спектр привілеїв та переваг. Наприклад, вони забезпечують доступ до високоякісного обслуговування за допомогою гарячої лінії підтримки клієнтів, яка доступна цілодобово. Крім того, участь у програмі Membership Rewards дозволяє користувачам заробляти бали за кожну витрачену суму, які можна обміняти на подорожі або інші призи, залежно від умов програми. Карти також забезпечують комплексне страхування від нещасних випадків під час подорожей, що робить їх надійними партнерами для міжнародних подорожей.

Фінансова гнучкість є ще однією перевагою карт American Express, оскільки вони не накладають обмежень на витрати користувачів. Також вони забезпечують можливість зняття готівки в будь-якому банкоматі, що є важливим фактором для зручності використання карт у повсякденному житті. 2020 року American Express запропонувала своїм клієнтам сервіс Amex Express Checkout, який значно полегшував процес онлайн-платежів. Власники карток могли легко здійснювати оплату на сайтах-партнерах та у додатках магазинів, вводячи лише свої дані в систему Amex. Цей інструмент автоматично заповнював всю необхідну інформацію, що зберігалася в їх обліковому записі.

Зараз компанія використовує систему платежів Click to Pay, що є ще одним кроком у спрощенні онлайн-платежів. За допомогою цієї системи користувач може робити покупки всього одним кліком миші, адже всі його платіжні дані зберігаються автоматично. Крім того, Click to Pay забезпечує високий рівень безпеки завдяки застосуванню передових технологій шифрування та підтвердження оплати за допомогою 3D Secure, що забезпечує захист від шахрайства та недозволених транзакцій.

З початку жовтня 2015 року платіжна система впроваджує передову технологію SafeKey для забезпечення безпеки під час онлайн-транзакцій. Ця інноваційна система є альтернативою стандартній автентифікації 3D і додає додатковий захист від незаконного використання платіжних карток у віртуальних магазинах. Для її використання користувачам необхідно вводити не лише основні дані картки, такі як ім'я, прізвище, номер і термін дії, але й спеціальний авторизаційний код, що забезпечує додатковий рівень безпеки під час здійснення транзакцій.

Всі пластикові картки захищені державною охороною від можливих зловживань. Крім того, передбачено страхування покупок у разі крадіжки або пошкодження картки, яке зазвичай діє протягом 90 днів. Узагальнюючи, за рік користувач може отримати відшкодування до 50 тисяч доларів США у межах цієї страховки.

American Express володіє визнаним лідерством на глобальному ринку, завдяки своїй надійності та забезпеченню безпеки. Ця компанія пропонує ряд переваг для своїх клієнтів, включаючи можливість оплати товарів та послуг у США, Канаді та країнах Європи. Бонусна програма дозволяє власникам карток накопичувати бали для подальшого обміну на розрахунки або отримання привілеїв. Крім того, компанія автоматично надає страховий поліс та допомагає з економією коштів під час подорожей. American Express пропонує широкий вибір карт з різними умовами. Крім того, клієнти можуть скористатися персональним кредитом та відкрити високодохідний рахунок. Проте важливо відзначити, що не всі банкомати приймають картки AmEx, а обслуговування платинових карт може вимагати значних річних витрат. Незважаючи на це, American Express зберігає свою позитивну репутацію на міжнародному ринку, особливо серед бізнес-спільноти, завдяки своїм оптимальним рішенням для постійних мандрівників та підприємців.

Google Pay - це інноваційний сервіс, що дозволяє здійснювати безконтактні оплати збереженими картками без потреби фізичного витягування картки чи гаманця. Додаток Google Wallet, в свою чергу, надає можливість зберігати різноманітні важливі документи у цифровому форматі, такі як квитки, карти постійного клієнта та перепустки.

Завдяки Google Pay та Google Wallet, ви можете надсилати кошти за кордон, використовуючи додаток Google Pay (з можливістю переказу лише в Індію) або іншу платіжну платформу. Однією з привабливих функцій є можливість використання Карт Google для пошуку партнерів Google неподалік, де доступні різноманітні винагороди та знижки на покупки.

Хоча Apple Wallet і Apple Pay взаємопов'язані, вони виконують різні функції. Apple Wallet призначено для централізованого зберігання всіх цифрових карток та документів користувача, тоді як Apple Pay спрямована на здійснення мобільних платежів. Шляхом зберігання карток у додатку Apple Wallet, користувачі мають зручний доступ до своїх цифрових ресурсів та можуть легко керувати ними, не носячи фізичних або паперових документів.

Apple Pay можна використовувати в будь-якому місці, де доступний символ безконтактної оплати, включаючи міжнародні платежі та безконтактне зняття коштів у банкоматах, що підтримують цю технологію. Крім того, за допомогою служби Apple Cash можна надсилати гроші за допомогою Apple Pay. Додатково, ви можете отримати картку Apple Card, яка дозволяє отримувати готівку за витрати без фіксованих комісій при регулярних оплатах рахунків.

Сервіси мобільних платежів, такі як Apple Pay і Google Pay, відомі своєю зручністю та високим рівнем безпеки, що робить їх вигідними для покупок в Інтернеті. Незважаючи на те, що ці платіжні системи мають свої унікальні характеристики, вони також мають деякі загальні аспекти. Давайте розглянемо деякі з них. При здійсненні покупки через додаток або в Інтернеті за допомогою Apple Pay або Google Pay весь процес оплати автоматизується завдяки попередньо введеним налаштуванням та використанню PIN-коду або ідентифікації Touch ID. Системи Apple Pay і Google Pay дозволяють клієнтам здійснювати безконтактні платежі за допомогою технології NFC (Near Field Communication).

Обидві системи використовують токенизацію, що дозволяє маскувати фінансові дані під час транзакцій, що забезпечує їх безпеку та конфіденційність. Незважаючи на схожість, є і різниці між Apple Pay і Google Pay. Google Pay можна використовувати на пристроях Android та iPhone, тоді як Apple Pay доступний лише на пристроях Apple з Touch ID або Face ID. Користувачі Google Pay можуть бути впевнені, що їхні покупки можуть бути відстежені компанією для подальшого використання в рекламних цілях, у той час як Apple завжди наголошує на конфіденційності фінансових даних своїх користувачів.

UnionPay є однією з найбільших у світі платіжних систем, що охоплює 179 країн. На сьогоднішній день у світі було випущено понад 6 мільярдів карток UnionPay в понад 40 країнах. У 2010 році ця система стала світовим лідером за кількістю емітованих банківських карток, а за п'ять років вона

зайняла перше місце у світі за кількістю проведених операцій. Наш детальний огляд електронної платіжної системи допоможе вам ознайомитися з усіма її перевагами та недоліками. UnionPay, китайська платіжна система, була заснована в Шанхаї у 2002 році за підтримки Центрального банку КНР. Вона вважається однією з найбільших компаній у світі, якщо враховувати кількість фінансових операцій та випущених карток, перевершуючи навіть гігантів ринку, таких як MasterCard чи Visa. Зараз платіжні картки UnionPay приймаються в більше ніж 1 мільйоні банкоматів, а сукупна емісія карток у світі перевищує 3,4 мільярди екземплярів. Україна також користується послугами платіжної системи UnionPay. Вона надає можливість еквайрингу, видачі готівки та допомагає оплачувати товари та послуги у партнерській мережі UnionPay. У майбутньому планується випуск платіжних карток UnionPay більшістю банків України.

Карта платіжної системи UnionPay стає надзвичайно корисною для тих, хто подорожує по світу, особливо для тих, хто регулярно відвідує країни Азії. У таких країнах, як Китай, карти інших платіжних систем часто не приймаються, або за їх використання стягується велика комісія, навіть до 3%. Користуючись картою UnionPay, клієнт може безкоштовно оплачувати будь-які товари та послуги, а також знімати готівку у Китаї без додаткових витрат. Крім того, така карта буде корисною для шанувальників шопінгу в китайських інтернет-магазинах, дозволяючи здійснювати безпечні та зручні покупки онлайн. Карта UnionPay - це ідеальний інструмент для активних подорожуючих та бізнесменів, які часто мандрують за кордон. Особливо вона корисна в регіонах Південно-Східної Азії, де інші платіжні системи можуть бути менш представленими. Мобільний додаток UnionPay — це інноваційний інструмент для здійснення безготівкових платежів через Інтернет. Розроблений спільно платіжною системою та комерційними банками, він надає широкий спектр можливостей, включаючи стандартні функції оплати та додаткові сервіси.

Однак, додаток наразі не оптимізований для українських користувачів, оскільки всі його функції доступні лише китайською мовою. Проте, серед основних можливостей додатка варто виділити можливість здійснення оплати через смартфон за допомогою NFC технології, оплату через QR-код та можливість переказу коштів. Цей інструмент корисний як для компаній, що приймають платежі, так і для банків, що випускають картки, оскільки він об'єднує функції мобільних платежів з додатковими сервісами та привілеями. Додаток UnionPay доступний для користувачів у 47 країнах та регіонах, інтегрується з безконтактним сервісом QuickPass, що гарантує максимальний рівень безпеки під час здійснення платежів. Крім того, він надає можливість здійснювати оплату через платіжні термінали в 35 країнах світу.

Співпраця між "ПриватБанком" та UnionPay відкриває нові перспективи для користувачів, забезпечуючи зручність оплати послуг картою в Україні та можливість отримання готівки в банкоматах по всій країні. Майбутнє співробітництво цих компаній передбачає розробку інноваційних платіжних продуктів, що можуть кардинально змінити платіжну індустрію України. Картка UnionPay дає можливість легко розраховуватися за товари та послуги як в межах України, так і за кордоном, здійснювати грошові перекази між користувачами та забирати готівку з банкоматів. Доступність цієї картки охоплює як внутрішній, так і міжнародний користувацький простір. Універсальність цих карток дає змогу здійснювати покупки як на внутрішніх, так і зарубіжних онлайн-платформах без непотрібних ускладнень. Надійність платежів забезпечується високим рівнем захисту, що дає можливість користувачам впевнено проводити транзакції та здійснювати перекази коштів. Мобільність картки UnionPay в Україні відображається у можливості отримати її в будь-який час у найближчому відділенні Приватбанку, що дозволяє зручно використовувати її у потрібний момент. Оптимальність тарифів та комісій забезпечується за рахунок використання картки UnionPay в Україні, що дозволяє зменшити витрати на фінансові операції.

Відсутність україномовного інтерфейсу на сайті платіжної системи створює перешкоди для користувачів з України. Мобільний додаток UnionPay не забезпечує зручного користування українськими клієнтами через відсутність адаптації під їхні потреби. Невідомість підтримки карток UnionPay популярними сервісами, такими як Netflix, обмежує можливості користувачів щодо оплати різноманітних послуг. Незважаючи на наявність певної кількості країн, де приймають картки UnionPay, їхнє поширення не охоплює всіх місць, що ускладнює їх використання. Неможливість додавання картки UnionPay до платіжних систем Google Pay або Apple Pay обмежує зручність її використання для деяких користувачів.

У загальному, платіжна система UnionPay є цікавою альтернативою відомим Visa та MasterCard. Українські користувачі мають можливість отримати картку UnionPay від "ПриватБанку" або використовувати віртуальну карту, що дозволяє зручно користуватися всіма функціями системи. Однією з ключових переваг є приємні тарифи та мінімальні комісії.

Проте, є й недоліки. Деякі популярні сервіси, такі як Netflix чи Spotify, не приймають платежі з карток UnionPay. Крім того, користувачі часом стикаються з проблемами сплати за товари чи послуги за кордоном. Отже, використання UnionPay в Україні є перспективним, але потребує певного вдосконалення.

Отже, міжнародні розрахункові операції на основі платіжних карток здійснюються за умови, що банки емітентів та банків отримувачів. Вони мають відповідні угоди та підтримують міжнародні платіжні системи. Такі системи, як Visa, Mastercard, American Express, GooglePay, ApplePay, UnionPay тощо забезпечують інфраструктуру для здійснення міжнародних платежів. При здійсненні трансакції банк емітент авторизує платіж, перевіряє наявність достатніх коштів на рахунку клієнта та виконує оплату валютою країни, в якій здійснюється покупка. Банк приймач, у свою чергу, отримує підтвердження оплати та нараховує кошти на рахунок продавця.

РОЗДІЛ 2.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК У МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЯХ

2.1. Оцінка світового ринку платіжних карток в умовах глобалізації

У сучасному взаємопов'язаному світі сфера фінансових операцій зазнає глибоких змін, що спонукаються силами глобалізації та технологічних інновацій.

Глобальний ринок платіжних карток переживає безпрецедентне зростання, спричинене безліччю факторів, зокрема розвитком електронної комерції, оцифруванням фінансових послуг і все більшим впровадженням безготівкових методів оплати. З огляду на те, що споживачі та компанії отримують зручність і безпеку платіжних карток, ринок готовий до подальшого розширення в найближчі роки.

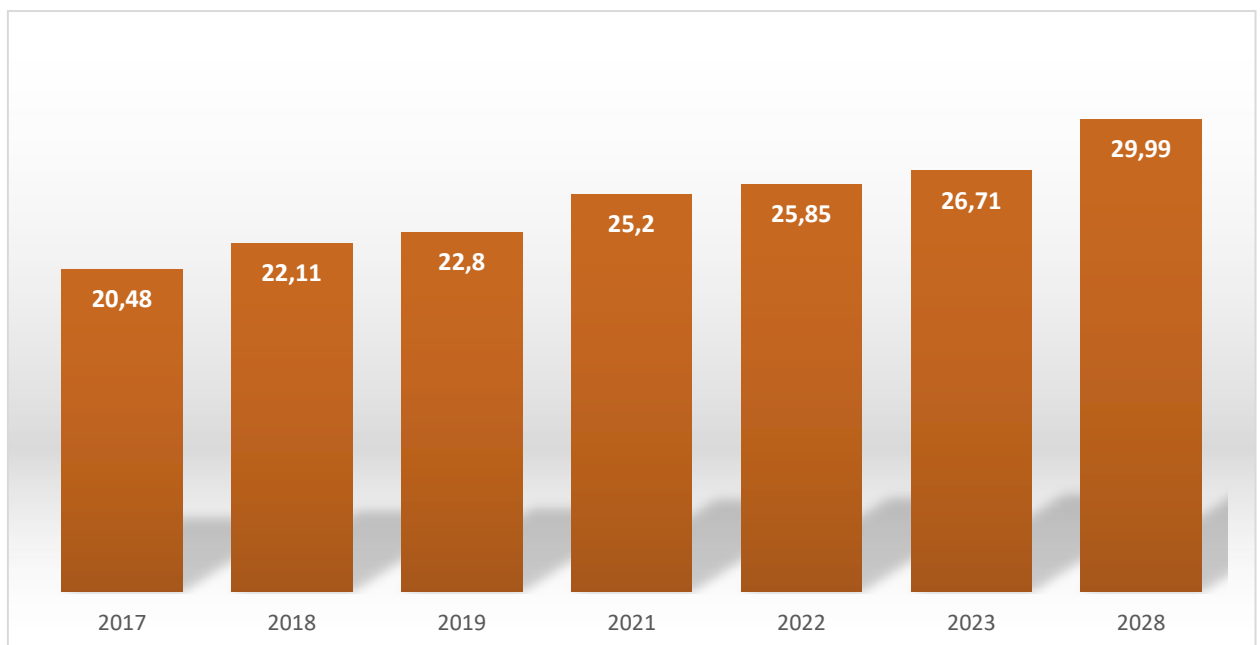

Рис. 2.1– Кількість кредитних, дебетових карток в обігу в усьому світі з 2017 по 2023 роки та на перспективу (млрд)

Джерело: складено автором на основі [17]

Відповідно до статистичних даних Statista можна спостерігати збільшення в обігу карток у всьому світі. Це свідчить про зменшення використання готівки в платежах, оскільки карткові операції стають більш зручним та безпечним способом розрахунків. Прогнозується, що зростання використання карток збільшиться на 12,3%. У всьому світі за 2019 році в обігу 22,8 млрд карток, у 2023 – 26,71, у 2028 очікується 29,99 млрд [17].

У 2019 році кількість карткових платежів склали 48% усіх транзакцій, кредитні перекази – 23%, прямі дебети – 22% і з кожним наступним роком ця цифра зростає. Різниця в застосуванні основних платіжних послуг значно коливалася між країнами Євросони. Наприклад, у Португалії спостерігався найвищий відсоток карткових платежів, що склав близько 69%, в той час як у Словаччині найбільш поширеними були кредитні перекази з відсотком приблизно 41%. Значна частка прямих дебетів, близько 45%, припадала на Німеччину [18].

Загальна кількість банкоматів (АТМ) в Євросоні зменшилася на 3,5%, до 0,31 мільйона, в той час як кількість терміналів торгових точок (POS) зросла на 8,1%, до 11,7 мільйона. Протягом періоду з 2019 по 2021 рік кількість платіжних карток в обігу по всьому світу зросла на понад два мільярди, і очікується подальший зріст.

Звіт McKinsey Global Payments Report за 2020 рік розкриває вплив пандемії COVID-19 на індустрію платежів. Дослідження показало, що у 2020 році світовий ринок мобільних цифрових платежів оцінювався приблизно в 4109 мільярдів доларів. Це відзначено збільшення кількості фінансових транзакцій, які здійснюються цифровими засобами, становить 75% від усіх платежів у всьому світі. Також зауважено, що 2,5 мільярда людей використовували цифрові гаманці для платежів, а 67% користувачів висловили довіру цифровим методам оплати [19].

Однак пандемія COVID-19 значно вплинула на індустрію платежів. Протягом першої половини 2020 року доходи від платежів скоротилися на приблизно 22%, що становить близько 220 мільярдів доларів США порівняно

з 2019 роком. Навіть з поліпшенням показників у другій половині року загальний глобальний дохід від платежів у 2020 році на 7% менше, ніж у 2019 році, що становить близько 140 мільярдів доларів. Пандемія спричинила швидке збільшення використання електронної комерції, цифрових платежів та зміни у використанні готівки, які раніше відбувалися повільніше протягом кількох років.

У 2021 році понад 765 мільйонів осіб у всьому світі використали безконтактні платежі. Карткові транзакції займають майже половину безготівкових операцій, тоді як кредитні перекази і пряме дебетування становлять відповідно 22% і 20%. Обсяг транзакцій за картками збільшився на понад 17%, досягнувши 56,3 мільярдів, із загальною вартістю 2,3 трильйона євро. Кількість виданих платіжних карток в єврозоні досягла 637,7 мільйонів, що практично означає 1,9 картки на кожного жителя єврозони. У Індії частка ринку цифрових платежів становила 15,6%. Незважаючи на складнощі, дохід від платежів у всьому світі зменшився до 1,9 трильйона доларів у 2021 році. Однак це зменшення виявилось меншим, ніж очікувалося, що свідчить про певне відновлення порівняно з рекордними показниками 2019 року [20].

Світовий ринок дебетових карток відзначився певним зростанням, переходячи від 93,23 мільярда доларів США у 2022 році до 94,64 мільярда доларів США у 2023 році. Цей приріст відповідає середньорічному темпу зростання (CAGR) на рівні 1,5%. Проте, на тлі російсько-української війни, перспективи відновлення світової економіки після пандемії COVID-19 значно постраждали, особливо у короткостроковій перспективі. Цей конфлікт призвів до застосування економічних санкцій проти декількох країн, різкого підвищення цін на товари та порушень у ланцюжках поставок, що спричинило інфляцію та зачепило численні ринки у всьому світі.

Прогнозується, що ринок дебетових карток продовжить зростати і досягне обсягу у 98,88 мільярда доларів у 2027 році, при середньорічному темпі зростання на рівні 1,1%. Це зростання буде спричинене відновленням

економіки після кризи та поступовим поверненням довіри до інвестиційних та споживчих ринків [21].

Прогнозується, що цифрові платежі за допомогою Apple Pay, PayPal або Alipay будуть найшвидше зростаючим способом оплати в усьому світі. Наприклад, CAGR таких транзакцій цифрового гаманця в електронній комерції оцінюється в 15% між 2023 і 2027 роками. Що робить ці транзакції, які зазвичай включають віртуальний гаманець або картку на телефоні чи смарт-пристрої, такими популярними, як у 2024 році та далі?

Мобільні платежі не є трендом у США. Незважаючи на такі американські бренди, як PayPal, Apple Pay або Google Pay, країни з найбільшим використанням мобільних гаманців знаходяться в Азії, а не в Європі чи Сполучених Штатах. Це не випадково. Країни, що розвиваються, використовують цифрові гаманці як стимул для боротьби зі своїм населенням, яке не має банківських послуг. Alipay і WeChat у Китаї, а також Gojek в Індонезії чи PromptPay у Таїланді були розроблені, коли в цих країнах не було інших варіантів цифрових платежів. Тим не менш, частки ринку цифрових гаманців у Латинській Америці та Близькому Сході, Африці, ймовірно, залишатимуться нижчими, ніж у Азії [22].

У 2023 році відбулося значне збільшення глобального доходу від платежів, що становить історичний максимум понад 2,2 трильйона доларів. Індія вийшла у лідери за доходами від платежів, що вперше за кілька років склали майже половину зростання доходу. Використання готівки в усьому світі зменшилося, а електронні транзакції зросли майже втричі швидше за загальне зростання доходів від платежів.

Північна Америка, Латинська Америка, Європа, Близький Схід і Африка (ЕМЕА) показали значний ріст, хоча Азіатсько-Тихоокеанський регіон, хоча маючи повільніше зростання через зниження доходів від платежів в Китаї, також збільшився. Багато країн зазнали значних доходів як від відсотків, так і від комісій.

Платіжний сектор переживає епоху "відокремлення", що відкриває нові можливості для банків та інших гравців у сфері платежів, щоб адаптуватися та впроваджувати інновації. Платежі продовжують зростати в усьому світі, з прогресом у країнах, таких як Аргентина, Бельгія, Австрія, Бахрейн та Австралія [23].

2023 році Visa та Mastercard відправляють приблизно 80% карткових транзакцій у США (American Express та Discover відповідають за більшість решти). Маржа чистого прибутку Visa перевищує 50%, а у Mastercard – приблизно 45% [24].

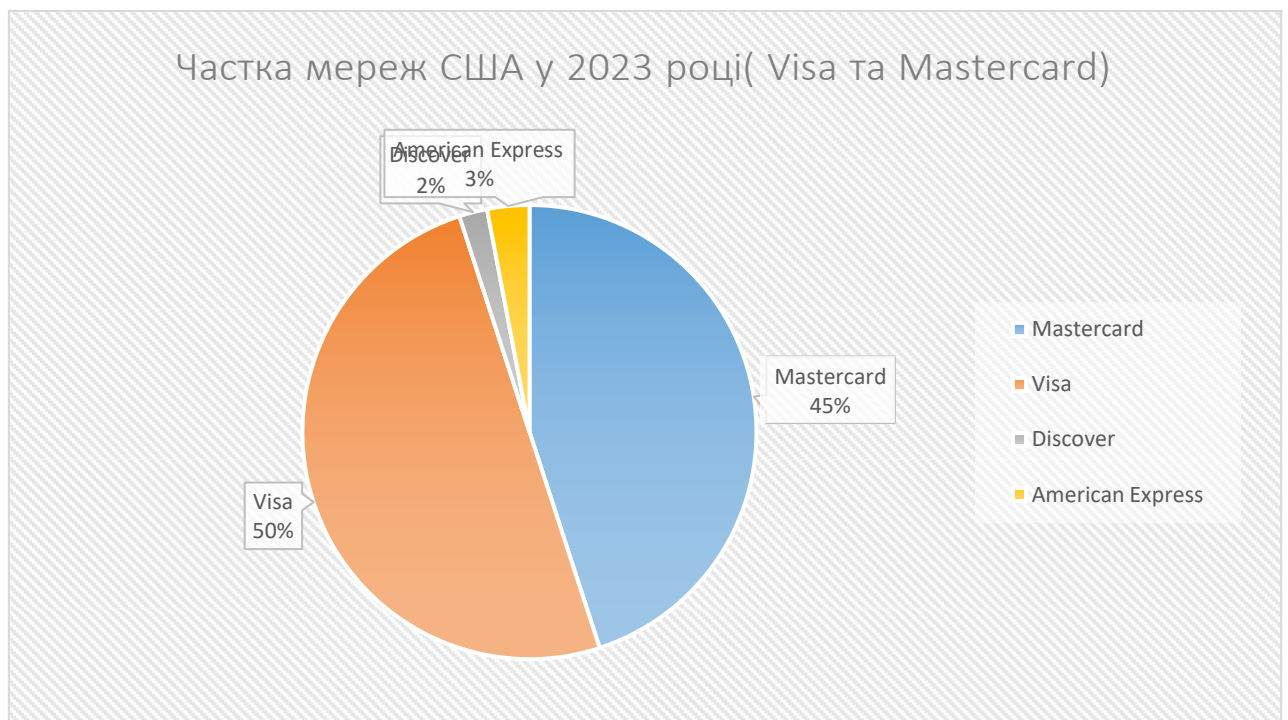

Рис. 2.2. – Visa та Mastercard та їх частка мереж США у 2023 році

Джерело: складено автором на основі [24]

Узагальнюючи, сектор платежів переживає епоху перетворень, що відкриває нові можливості для інновацій та адаптації у банківському та фінансовому сегменті. Платежі продовжують зростати в усьому світі, з активним розвитком у країнах, таких як Аргентина, Бельгія, Австрія, Бахрейн та Австралія.

2.2. Аналіз розвитку українського ринку платіжних карток в міжнародних розрахункових операціях

Дослідження розвитку українського ринку платіжних карток в міжнародних розрахункових операціях є актуальним та важливим завданням, яке відкриває перспективи для подальшого вдосконалення фінансової інфраструктури країни та її інтеграції у світову економічну систему.

Рис. 2.3. – Кількість емітованих карток в Україні з 2019 по 2023 роки

Джерело: складено автором на основі [25,26,27,28,29]

У 2019 році в Україні було емітовано 67,5 мільйонів платіжних карток, а кількість зросла до 73,4 мільйонів у 2020 році. Протягом наступних років спостерігалось стабільне збільшення: у 2021 році кількість карток зросла до 78 мільйонів, у 2022 - до 108,7 мільйонів, а в 2023 році досягла позначки 110,1 мільйона. Значний приріст у 2022 році був зумовлений політичними подіями, зокрема вторгненням Росії в Україну, що призвело до масового випуску карток. Ці картки виявилися надзвичайно зручними для користувачів за її межами, сприяючи розвитку електронних.

Клієнти банків дедалі рідше користуються банкоматами для зняття готівки, але суми цих операцій суттєво зросли на 44%, досягнувши 3 937 гривень за кожну транзакцію. Це може пояснюватися змінами у споживчій поведінці клієнтів, включаючи стратегії розрахунків "на випадок необхідності".

Рис. 2.4. – Статистика за кількістю операцій за 2022 рік

Джерело: складено автором на основі[30]

Розрахунки через Інтернет демонструють стійке збільшення застосування цього способу оплати. Протягом першого півріччя 2023 року кількість операцій в мережі зросла на 5,8%, а їх обсяги збільшилися на 18,1%. Середня сума операції склала 1 613 гривень, що перевищує минулорічні показники на 11,6%.

Рис. 2.5. – Статистика за кількістю операцій за 2023 рік

Джерело: складено автором на основі [31]

Розрахунки через Інтернет демонструють стійке збільшення застосування цього способу оплати. Протягом першого півріччя 2023 року кількість операцій в мережі зросла на 5,8%, а їх обсяги збільшилися на 18,1%. Середня сума операції склала 1 613 гривень, що перевищує минулорічні показники на 11,6%.

Найпопулярніші категорії витрат в Інтернеті включають комунальні послуги, відеоігри, поповнення мобільних телефонів, покупки продуктів харчування, логістичні послуги та придбання квитків (авіаційних та залізничних). За порівнянням з минулим роком витрати на рекламні послуги скоротилися на 85%, а на заправних станціях – на 51%.

Перекази з картки на картку, відомі як сервіс р2р-переказів, показали найвищу динаміку зростання за перше півріччя 2023 року. Кількість таких операцій збільшилася на 21,5%, але грошові обсяги лише на 14,5%. Середня сума переказу склала 2 303 гривні. Ця тенденція характерна для платіжних сервісів, де при зростанні популярності спостерігається зменшення середнього

чеку. Крім того, на популярність цього сервісу вплинули ситуації волонтерства та різноманітні благодійні акції [31].

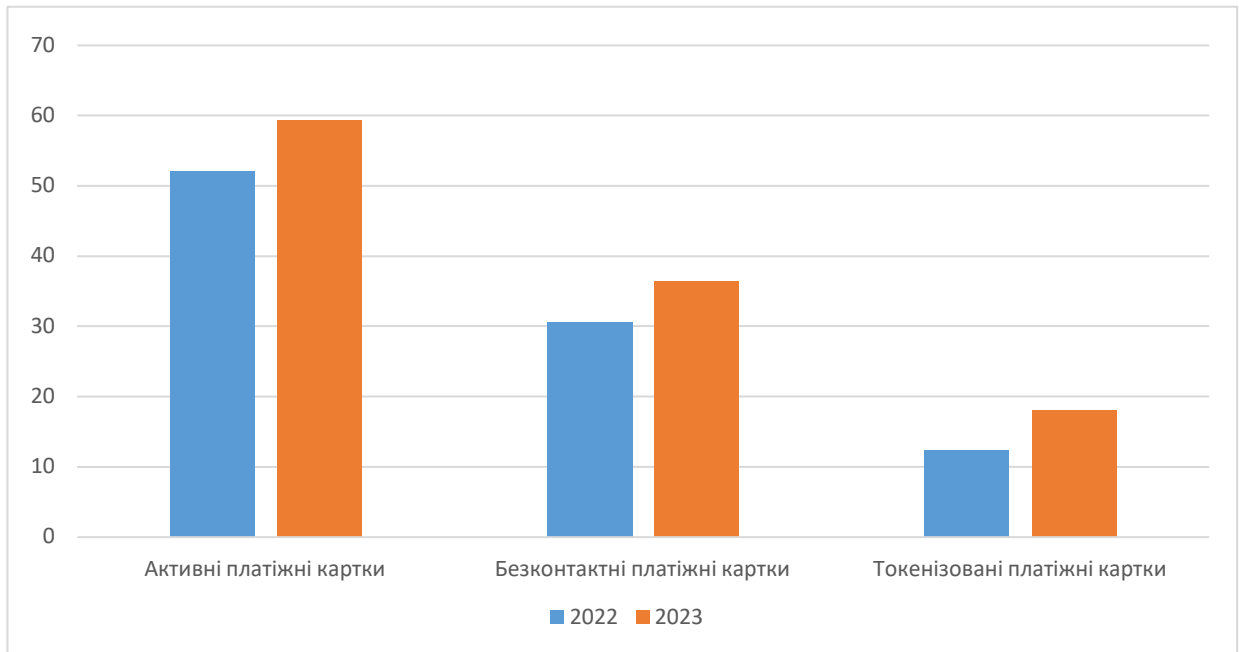

Рис. 2.6. – Статистика за 2022-2023 активних карток, безконтактних платіжних карток та токенізованих карток

Джерело: складено автором на основі [31]

До 1 листопада 2022 року в Україні було емітовано загалом 108,728 мільйонів платіжних карток. Цей значний обсяг карток є важливим індикатором розвитку фінансової системи країни, свідчаючи про зростання популярності безготівкових операцій та підвищення рівня фінансової грамотності населення.

Зазначимо, що понад 82% цієї кількості карток належить лише п'яти великим банкам: ПриватБанк, Ощадбанк, Універсал Банк, Райффайзен Банк та ПУМБ. Це свідчить про вагомую роль цих установ у формуванні інфраструктури електронних платежів та фінансового ринку країни. Додатково, за перших 10 місяців 2022 року українські банки емітували 19,623 мільйонів нових карток, що вказує на значний ріст їхнього обсягу. Зростання числа банківських карток за цей період досягло 22%, що є вражаючим

показником розвитку банківського сектору та популярності безготівкових операцій серед населення.

Таблиця 2.1. – Емітовані картки у банківській системі України у 2022 році

25 664 560 карток	ПриватБанк
5 994 740 карток	Ощадбанк
5 719 372 карток	Універсал Банк
2 060 734 карток	Райффайзен Банк
862 977 карток	ПУМБ

Джерело: складено автором на основі [32]

Використання банківських платіжних карток в Україні піддавалося значним змінам порівняно з попереднім спокійним 2021 роком. Внаслідок перебоїв з електропостачанням та несправності банкоматів і торгових терміналів у магазинах та на АЗС, попит на готівку серед українців значно зріс. Як результат, зняття готівки з карток українців збільшилося вдвічі.

Також, у перших місяцях російської агресії багато банків тимчасово припинили надання кредитів. З квітня-червня банки почали відновлювати кредитні ліміти для клієнтів, і до вересня-жовтня використання кредитних коштів майже повернулося до попереднього рівня. На кінець 2022 року кількість активних карток з кредитною функцією зменшилася до 15,011 мільйонів, що становить 33% від загальної кількості активних карток. За третій квартал 2022 року кількість операцій з використанням українських платіжних карток в Україні та за кордоном склала 2,15 мільярда, а їхня сума склала 1 886,8 мільярда гривень.

Українські картки були використані для майже 2 мільярдів безготівкових операцій на суму 1 180 мільярдів гривень, що на 4% більше за кількістю і на 57% більше за сумою, ніж у третьому кварталі 2021 року. У третьому кварталі 2022 року українці активно використовували свої

платіжні картки за кордоном, здійснивши 94,8 мільйона транзакцій на суму 121,9 мільярда гривень. Це значно перевищує відповідні показники минулого року, коли було здійснено лише 23,2 мільйона операцій на суму близько 20 мільярдів гривень.

Згідно з даними ООН, станом на кінець вересня, понад 4,2 мільйонів українців знаходять тимчасовий притулок за кордоном, що відзначається значним збільшенням обсягів міжнародних фінансових операцій.

У 2022 році величезний масштаб глобальних фінансових операцій з кредитними картками оцінили на вражаючу суму в 524,9 мільярда доларів США. Згідно з прогнозами, до 2032 року цей сектор виріс до величезних 1,2 трильйона доларів США. Це вказує на вражаючий темп росту в середньому на 8,8% щорічно від 2023 до 2032 року, що вражає своїми перспективами і показує постійну динаміку розвитку глобальних фінансових послуг [33]. При дослідженні даних Національного банку України на 1 січня 2024 року стає очевидним, що у січні 2023 року кількість оплат за допомогою PoS терміналів становила 449,5 тисяч штук. Крім того, в 99,2% торгових точок пристрої для безконтактної оплати є наявні. Також помітно зросла кількість місць продажу, що приймають ці платіжні картки. Наприкінці січня 2023 року їх було 459,7 тисяч штук, а вже в 2024 році відбулося збільшення на 44,9%. За весь 2023 рік було емітовано 115,1 мільйонів платіжних карток, і на 2024 рік цей показник збільшився на 5%.

За кордоном та в Україні здійснили 7397,2 мільйонів безготівкових транзакцій на суму 3980 мільярдів гривень. Ця цифра становить 65% від загальної суми операцій з картками за 2021 рік, що є підвищенням порівняно з попереднім роком, коли вона складала 61%. За кількістю транзакцій цей показник становить 93,5%, у порівнянні з 90,1% у 2021 році. Це свідчить про постійний ріст безготівкових платежів як в Україні, так і за її межами, що вказує на зростання популярності електронних фінансових операцій серед споживачів.

Українці, які перебувають за кордоном, здійснили 8,1% від загальної кількості та 9,6% від суми всіх транзакцій з використанням карток у 2023 році. Це значне зростання порівняно з показниками попереднього року, коли відсоток становив 3,8% від кількості та 3,7% від суми. Причиною цього є велика кількість українців, які, внаслідок війни, були змушені залишити свою країну. За даними Організації Об'єднаних Націй, майже 6,5 мільйонів українців перебувають за кордоном як вимушені переселенці (Додаток А).

Кількість терміналів, призначених для безготівкових транзакцій, відбулося зростання на 25,1% у порівнянні з попереднім роком, до 449,5 тисяч одиниць. При цьому 99,2% з них становлять безконтактні термінали, що на 5,4% перевищує показники наприкінці 2021 року. Кількість точок, які дозволяють проводити операції з картками, включаючи онлайн платежі, зросла на 23,7% відносно попереднього періоду, до 459,7 тисяч. На 31 січня 2021 року цей показник становив 371,6 тисячі. Кількість банкоматів зросла майже на 2%, до 15,8 тисяч, проте це на 14,4% менше, ніж у кінці 2021 року, що пояснюється тимчасовою окупацією деяких територій України. Українські банки випустили на 5% більше карток у порівнянні з попереднім роком, загалом 115,1 мільйонів одиниць. Кількість безконтактних карток зросла на 17,1%, до 30,6 мільйонів, що становить понад 58,7% від усіх активних карток. Кількість віртуальних (токенізованих) карток збільшилася на 57%, до 12,4 мільйонів, що означає, що кожна четверта активна картка є віртуальною (на кінець 2021 року - кожна шоста) [33].

В Україні «ПРОСТІР» виступає одним з провідних гравців у сфері картокових електронних платіжних систем, що є стратегічним кроком для національної економічної безпеки. Це сприяє створенню автономної платіжної системи, яка відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності країни. На фоні цього, «ПРОСТІР» визначив пріоритетні напрямки на 2024 рік, серед яких забезпечення безпеки розрахунків, реалізація технології токенізації з Google та розширення приймання карток ПРОСТІР в країнах Європейського Союзу, а також підвищення впізнаваності бренду серед користувачів [34].

Однак, на сучасному етапі розвитку платіжних систем, біометрична оплата стає все більш актуальною. Найбільш поширеним методом стає оплата за допомогою розпізнавання обличчя, що реалізовується за допомогою алгоритмів машинного навчання. Хоча ця технологія має потенціал, вона також викликає етичні та безпекові питання. В Україні перші біометричні платежі з використанням технології FacePay24 були запроваджені ПриватБанком у 2020 році [35].

У сучасному світі розвитку електронних платіжних систем головними напрямками стають впровадження більш активних та готових до використання рішень, формування цифрових цінностей і збільшення технічної потужності. Ці напрямки спрямовані на поліпшення клієнтського досвіду та збільшення точності алгоритмів на основі зібраних даних про клієнтів.

Подальший розвиток платіжних систем буде визначатися глобальними тенденціями, такими як зменшення використання готівки завдяки популярності платіжних карток та безконтактних платежів у магазинах. Також очікується зростання ринку електронної комерції, розширення використання цифрових платежів у різних сферах, включаючи платежі P2P, цифрові грошові перекази та ділові транзакції. Крім того, передбачається збільшення обсягу платежів, за допомогою кредитних карток [36].

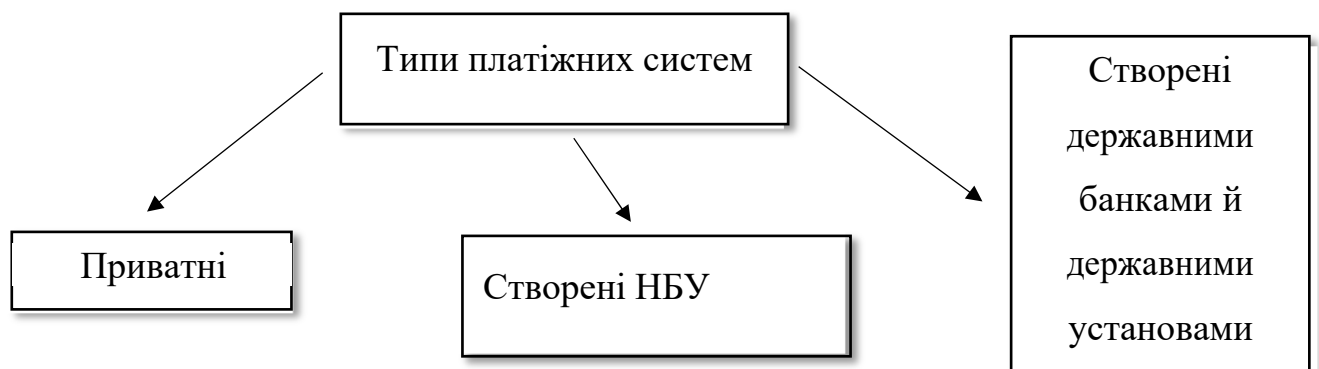

Рис. 2.7. – Типи платіжних систем

Джерело: складено автором на основі [35]

У 2023 році Національним банком визнано шість платіжних систем як важливі категорії, серед яких міжнародні лідери, такі як MasterCard і Visa. Проте варто відзначити, що українські платіжні системи, такі як NovaPay, PrivatMoney, MONEYCOM та Фінансовий світ, також отримали визнання. Це свідчить про зростання впливу та розвиток національного фінансового сектору, оскільки вони займають свої позиції поряд з міжнародними гравцями на ринку.

У порівнянні з 2022 роком, розвиток платіжних систем виявив певний ріст. Однією з ключових характеристик стану розвитку платіжної інфраструктури є аналіз операцій з використанням карткових розрахунків. Виявлено, що 9 з 10 операцій, проведених з використанням платіжних карток, є безготівковими. Це свідчить про значне зростання безготівкових транзакцій і може вказувати на зміну способів оплати в економіці.

Слід зазначити, що Україна залишається приймачем трансграничних переказів коштів. Серед країн-лідерів, з яких в напрямку України надходить найбільше коштів через системи грошових переказів, варто відзначити Італію, США та Ізраїль. У той же час з України найбільше грошових переказів здійснюється до Азербайджану та Грузії [37].

Максимальна концентрація платіжних терміналів на кожного мешканця спостерігається у містах Києві, Дніпропетровській, Київській, Харківській та Одеській областях. У той час як мінімальна кількість терміналів відзначається у Чернівецькій, Закарпатській, Тернопільській областях, а також у Донецькій та Луганській областях.

Український сектор електронних платіжних систем демонструє активний розвиток, оскільки бізнес та споживачі переходять до цифрових методів оплати. Хоча карткові транзакції залишаються популярними в роздрібному сегменті, проте мобільні гаманці, наприклад, ApplePay, стрімко набирають популярність і відкривають перспективи для майбутніх платіжних рішень.

Додаткову популярність в Україні здобувають ApplePay і GooglePay, які використовують технологію NFC для безконтактних платежів. Ці платіжні системи набирають обертів серед користувачів, сприяючи зростанню електронних транзакцій і впливаючи на динаміку фінансових потоків.

Отже, українці, які емігрували через воєнні події, показують значне зростання у використанні карток за кордоном. Крім того, збільшення обсягу транзакцій може бути пов'язане із переказами коштів від родичів, що залишилися в Україні. Постійне зростання кількості виданих карток свідчить про тенденцію до подальшого росту в цьому напрямку.

2.3. Напрями вдосконалення міжнародних розрахункових операцій із використанням платіжних карток

У сучасному світі, де міжнародні фінансові трансакції стають все більш невід'ємною частиною глобального бізнесу та особистих фінансів, постійний розвиток та вдосконалення міжнародних розрахункових операцій є ключовим завданням для забезпечення ефективності, безпеки та зручності. В останні роки спостерігається стрімкий розвиток технологій та методів, спрямованих на поліпшення цих операцій, від безпечних безконтактних платежів до інтеграції з іншими фінансовими сервісами.

Розвиток технологій безконтактних платежів в міжнародних розрахункових операціях з використанням платіжних карток відображає сучасні тенденції у фінансовому секторі, спрямовані на забезпечення більшої зручності, ефективності та безпеки платіжних операцій. Розглянемо основні напрями вдосконалення міжнародних розрахункових операцій з використанням платіжних карток.

Технологічні інновації: розвиток новітніх технологій, таких як NFC (Near Field Communication), дозволяє здійснювати безконтактні платежі швидко і зручно. Ці технології дозволяють користувачам просто навести

картку або смартфон на термінал оплати, щоб здійснити транзакцію, що робить процес оплати швидшим та безпечнішим.

Поширення прийому карток: зростаюча кількість міжнародних торговельних точок та платіжних систем поширюють можливості безконтактних платежів у різних країнах світу. Це дозволяє подорожуючим та міжнародним клієнтам здійснювати покупки та оплату послуг без необхідності обмінювати валюту або використовувати готівку.

Зручність та ефективність: безконтактні платежі дозволяють користувачам швидко здійснювати оплату, що зменшує час очікування в чергах та сприяє покращенню обслуговування клієнтів. Це особливо важливо для подорожуючих та бізнесменів, які цінують час і швидкість операцій.

Безпека та захист від шахрайства: безконтактні технології забезпечують додатковий рівень захисту від шахрайства, оскільки вони часто вимагають аутентифікації, такої як введення ПІН-коду або використання біометричних даних, для підтвердження транзакції.

Інтернаціоналізація платіжних систем: платіжні системи все більше інтернаціоналізують свої послуги, що дозволяє клієнтам здійснювати безконтактні платежі у будь-якій точці світу з використанням їхніх карток.

Розвиток безконтактних технологій у міжнародних розрахунках з картками покликаний забезпечити більшу зручність, швидкість та безпеку у фінансових операціях, що відповідає сучасним вимогам клієнтів та сприяє розвитку міжнародного бізнесу.

У воєнний та післявоєнний періоди для України створення партнерств у міжнародних розрахункових операціях за допомогою платіжних карток є ключовим кроком для забезпечення стабільності та ефективності фінансових операцій. Розглянемо деякі пропозиції для реалізації цього.

Міжнародні банківські партнерства: українські банки можуть розвивати стратегічні партнерства з міжнародними банками для забезпечення доступу до міжнародних платіжних систем та розширення мережі прийому платіжних карток.

Співпраця з платіжними системами: українські фінансові установи можуть активно співпрацювати з провідними міжнародними платіжними системами, такими як Visa, Mastercard, для розвитку інноваційних послуг та покращення якості обслуговування клієнтів.

Партнерство з технологічними компаніями: залучення технологічних компаній для розробки і впровадження сучасних платіжних рішень, таких як мобільні додатки та безконтактні технології, що сприятиме покращенню зручності та безпеки операцій.

Підтримка малих та середніх підприємств: створення програм та ініціатив, спрямованих на підтримку малих та середніх підприємств у використанні міжнародних платіжних систем, що дозволить їм легше здійснювати міжнародні операції та розвивати свій бізнес.

Участь у міжнародних проектах: активна участь України у міжнародних проектах та програмах співпраці може сприяти розвитку міжнародних партнерств у сфері платіжних операцій та сприяти залученню іноземних інвестицій.

Вітчизняним операторам платіжного ринку потрібно надати особливу увагу впровадженню широко застосованих в європейській практиці стандартів, технологій та заходів безпеки на картковому ринку. На сьогодні основними інструментами для зниження рівня шахрайства з платіжними картами в Україні є: використання чіпових карток, одноразових паролів для Інтернет-розрахунків та підвищення фінансової грамотності населення. Також важливою вимогою є адаптація до вимог міжнародного стандарту PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard), який є поширеним стандартом безпеки даних на ринку платіжних карток і розроблений Консорціумом зі стандартизації безпеки індустрії платіжних карток PCI SSC (Payment Card Industry Security Standards Council). Цей консорціум - це відкрите глобальне співтовариство, яке має на меті постійно розробляти, вдосконалювати та впроваджувати стандарти безпеки банківських даних, а також проводити навчання та інформування щодо стандартів безпеки. Засновниками цього

консорціуму є такі міжнародні платіжні системи, як Visa, MasterCard, American Express, Discover і JCB. Впровадження нормативів та стандартів для здійснення розрахунків в межах програми Єдиної зони платежів у євро (SEPA). Також, розвиток та покращення національної платіжної системи "Простір". Це включає удосконалення функціоналу системи, її популяризацію, ребрендинг, адаптацію до європейських стандартів та більш агресивне просування на ринку.

Отже, прогрес у впровадженні безконтактних технологій у міжнародних фінансових транзакціях з використанням платіжних карток відповідає сучасним очікуванням клієнтів та сприяє розвитку фінансової інфраструктури в цілому. Для України, одним з ключових факторів покращення є зміцнення зв'язків з міжнародними корпораціями, підтримка підприємництва та активна участь у міжнародних проектах. Такі ініціативи сприяють підвищенню кількості міжнародних розрахункових операцій України та забезпечують більшу доступність до міжнародних ринків для вітчизняних компаній. Покращення національної платіжної системи "Простір" до європейських стандартів.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження, отримано наступні висновки.

В економіці та сучасному суспільстві розрахунки та платіжні засоби мають вирішальне значення, забезпечуючи обмін між власниками різноманітних товарів і послуг. У сфері міжнародних розрахунків електронні гроші та платіжні системи знаходять широке застосування, особливо через використання платіжних карток, які є одними з основних бездокументарних інструментів оплати. Міжнародні платіжні картки - це універсальний платіжний засіб у вигляді картки, призначений для проведення розрахунків та отримання готівки. Постійні зусилля в напрямку покращення безпеки та відповідності галузевих стандартів стимулюють інновації в галузі платіжних карток і сприяють їх широкому використанню в міжнародних розрахунках.

Володіння платіжною картою відкриває власникові широкі можливості для проведення банківських операцій. Платіжна картка, що є пластиковим ідентифікаційним засобом, надає можливість здійснювати розрахунки за товари та послуги, а також отримувати готівку. Операції з платіжними картками проводяться комерційними банками, які мають відповідне обладнання для їх проведення. Українські банківські установи обслуговують картки, які видані як в межах країни, так і за її межами. Регулювання використання платіжних карток здійснюється національним рівнем шляхом впровадження міжнародних стандартів та відповідних нормативних актів. Серед головних міжнародних платіжних систем, які контролюють значну частку ринку, слід відзначити Visa та Mastercard. Вони відрізняються широкою мережею прийому платежів, можливістю здійснювати транскордонні перекази та мають високу репутацію.

За даними звітів за період 2019-2023 років, можна спостерігати продовження стрімкого зростання операцій з дебетовими та кредитними картками, що перевершує темпи росту. Це пояснюється тим, що еволюція ринку платіжних карток переважно заміщує операції з готівкою.

Українці, що мігрували через воєнні події, активно користуються картками за кордоном, про що свідчить значне зростання обсягу транзакцій. Цей ріст може бути викликаний як самостійним використанням карток, так і переказами коштів від родичів, залишених в Україні. Збільшення кількості виданих карток свідчить про тенденцію до подальшого розвитку цього напрямку.

Загалом, сектор платежів переживає епоху значних змін, що відкриває нові перспективи для інновацій та адаптації у банківській та фінансовій сфері. Обсяги платежів продовжують зростати по всьому світу, і особливо активно цей розвиток спостерігається у країнах, таких як Аргентина, Бельгія, Австрія, Бахрейн та Австралія. Цей тренд свідчить про стрімке впровадження технологій та популяризацію безготівкових операцій у глобальному фінансовому середовищі.

Подальше вдосконалення технологій безконтактних платежів дозволить зробити операції ще швидшими, зручнішими та безпечнішими для користувачів. Це може включати розробку інноваційних мобільних додатків, що спрощують процес оплати за кордоном. Спрощення умов і зниження вартості проведення міжнародних транзакцій допоможе збільшити доступність та привабливість платіжних карток для користувачів. Залучення нових міжнародних партнерів, таких як бізнеси та мережі продажу, допоможе розширити мережу прийому карток за кордоном. Всі запропоновані заходи допоможуть поліпшити якість обслуговування, збільшити зручності та безпеки користування платіжними картками в міжнародних розрахунках.

Для України, одним з ключових факторів покращення є зміцнення зв'язків з міжнародними корпораціями, підтримка підприємництва та активна участь у міжнародних проектах. Такі ініціативи сприяють підвищенню кількості міжнародних розрахункових операцій України та забезпечують більшу доступність до міжнародних ринків для вітчизняних компаній.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Євдокімова М. О. Ринок платіжних карток в Україні, його розвиток. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Випуск 15, с. 106-110. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/15_1_2017ua/25.pdf (Дата звернення: 28.04.2024)
2. When Were Credit Cards Invented? Capital One URL: <https://www.capitalone.com/learn-grow/money-management/when-were-credit-cards-invented/> (Дата звернення: 30.04.2024)
3. What to Know About Credit: What Was the First Credit Card? TIME URL: <https://time.com/4512375/first-credit-card/> (Дата звернення: 28.04.2024)
4. History and Legacy. Diners Club International URL: <https://www.dinersclub.com/about-us/history/> (Дата звернення: 29.04.2024)
5. When Were Credit Cards Invented: The History of Credit Cards – Forbes Advisor URL: <https://www.forbes.com/advisor/credit-cards/history-of-credit-cards/> (Дата звернення: 29.04.2024)
6. 7 Technologies That Sparked the Card Issuance Revolution (privacy.com) URL: <https://privacy.com/blog/7-technologies-that-sparked-the-card-issuance-revolution/> (Дата звернення: 29.04.2024)
7. Types of Payment Cards (marqeta.com) URL: <https://www.marqeta.com/uk/demystifying-cards-guide/types-of-cards> (Дата звернення: 30.04.2024)
8. Види банківських карток України. Їх особливості і відмінності – Mycredit URL: <https://mycredit.ua/ua/blog/vidy-bankovskih-kart> (Дата звернення: 30.04.2024)
9. Що таке корпоративна картка клієнта та які її основні переваги? URL: <https://business.diia.gov.ua/handbook/finansovij-menedzment/so-take-korporativna-kartka-klienta-ta-aki-ii-osnovni-perevagi> (Дата звернення: 30.04.2024)
10. Безпека платежів як основоположний принцип захисту платіжних систем.

URL: <https://inforesist.org/ua/bezpeka-platezhiv-yak-osnovopolozhniy-princzip-zahistu-platizhnihi-sistem/> (Дата звернення: 30.04.2024)

11. Secure payment systems explained: Nine components every business should know URL: <https://stripe.com/resources/more/secure-payment-systems-explained#what-are-secure-payment-systems> (Дата звернення: 30.04.2024)

12. Частина друга статті 53 в редакції Закону № 2888-IX від 12.01.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#> (Дата звернення: 30.04.2024)

13. Інформація користувачам платіжних карток, емітованих АТ «Ощадбанк»

URL: https://www.oschadbank.ua/uploads/0/3756informacia_koristuvacam_platiznih_kartok_emitovanih_at_osadbank.pdf (Дата звернення: 30.04.2024)

14. Банк-емітент-розкриття суті. URL: <https://finx.com.ua/blog/bank-emitent-raskrytiye-suti> (Дата звернення: 30.04.2024)

15. Еволюція грошей як основа розвитку платіжних систем URL: https://pidru4niki.com/finansi/mizhnarodni_platizhni_sistemi (Дата звернення: 30.04.2024)

16. Rampton J. Global Payment Regulations and How They Need to Change. In looking at the various country regulations related to online payments, it becomes clear 66 that more work needs to be done. 2016. URL: <https://www.inc.com/john-rampton/globalpayment-regulations.html> (Дата звернення: 30.04.2024)

17. Number of credit, debit and prepaid cards in circulation worldwide from 2017 to 2023, with a forecast for 2028 URL: <https://www.statista.com/statistics/1080756/number-payment-cards-in-circulation-worldwide/> (Дата звернення: 30.04.2024)

18. Global Payments Report 2019: URL: <https://www.mckinsey.com/~/media/mckinsey/industries/financial%20services/our%20insights/tracking%20the%20sources%20of%20robust%20payments%20growth%20mckinsey%20global%20payments%20map/global-payments-report-2019-amid-sustained-growth-vf.ashx> (Дата звернення: 30.04.2024)

19. The 2020 McKinsey Global Payments Report
<https://www.mckinsey.com/~/media/mckinsey/industries/financial%20services/our%20insights/accelerating%20winds%20of%20change%20in%20global%20payments/2020-mckinsey-global-payments-report-vf.pdf>(Дата звернення: 01.05.2024)

20. Must-Know Digital Payments Statistics [Latest Report] • Gitnux URL:
<https://gitnux.org/digital-payments-statistics/>(Дата звернення: 01.05.2024)

21. Debit card global market report URL:
<https://www.thebusinessresearchcompany.com/report/debit-card-global-market-report> (Дата звернення: 01.05.2024)

22. Mobile payments with digital wallets - statistics & facts | URL:
 Statista <https://www.statista.com/topics/4872/mobile-payments-worldwide/> (Дата звернення: 01.05.2024)

23. On the cusp of the next payments era: Future opportunities for banks
 URL:
<https://www.mckinsey.com/~/media/mckinsey/industries/financial%20services/our%20insights/on%20the%20cusp%20of%20the%20next%20payments%20era%20of%20future%20opportunities%20for%20banks/on-the-cusp-of-the-next-payments-era-future-opportunities-for-banks.pdf> (Дата звернення: 01.05.2024)

24. Visa and Mastercard Card Deal Will Pave the Way to Cheaper Payments – Bloomberg. URL: <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2024-04-22/visa-and-mastercard-card-deal-will-pave-the-way-to-cheaper-payments> (Дата звернення: 01.05.2024)

25. Розвиток безготівкових розрахунків позитивно впливає на фінансові звички українців. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozvitok-bezgotivkovih-rozrahunkiv-pozitivno-vplivaye-na-finansovi-zvichki-ukrayintsiv> (Дата звернення: 01.05.2024)

26. Основні тренди карткового ринку у 2020 році: безконтактні платежі та розрахунки в Інтернеті. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/osnovni-trendi-kartkovogo-rinku-u-2020-rotsi-bezkontakti-plateji-ta-rozrahunki-v-interneti> (Дата звернення: 01.05.2024)

27. Cashless-розрахунки в Україні стабільно зростають. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/cashless-rozrahunki-v-ukrayini-stabilno-zrostayut> (Дата звернення: 01.05.2024)

28. Як українці використовували банківські картки у 2022 році. URL: <https://finance.ua/ua/cards/bankivski-kartky-2022> (Дата звернення: 01.05.2024)

29. Кількість платіжних карток в Україні. URL: <https://banki.ua/news/kilkist-platizhnyh-kartok-v-ukrayini-za-i-pivrichchya-zbilshylasya-na-1> (Дата звернення: 01.05.2024)

30. Безконтактні платежі та оплата телефоном. URL: <https://finance.ua/ua/cards/bankivski-kartky-2022> (Дата звернення: 01.05.2024)

31. Динаміка ринку платіжних карток в Україні у 2023 році (інфографіка). URL: <https://news.finance.ua/ua/dynamika-rynku-platizhnyh-kartok-v-ukraini-u-2023-roci-infohrafika> (Дата звернення: 01.05.2024)

32. Як українці використовували банківські картки у 2022 році. URL: <https://finance.ua/ua/cards/bankivski-kartky-2022> (Дата звернення: 02.05.2024)

33. Credit Card Payments Market Research. URL: <https://www.alliedmarketresearch.com/credit-card-payments-market-A11836> (Дата звернення: 02.05.2024)

34. Національна платіжна система «ПРОСТІР». URL: https://prostir.gov.ua/uploads/files/PROSTIR_consumer_info_ua.pdf (Дата звернення: 02.05.2024)

35. Затонацька Т. Г., Сусленко В. В., Лаврентьєв М. М. Трансформація електронних платіжних систем в умовах цифрової економіки. Цифрова економіка як фактор економічного зростання держави / за заг. ред. О. Л. Гальцової. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 281–297. URL: <http://surl.li/rumdq> (Дата звернення: 02.05.2024)

36. Затонацька Т., Вольвач О. Сучасний стан українського ринку електронних платіжних систем. Світ фінансів. 2021. № 2. С. 118–128. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/43480> (Дата звернення: 02.05.2024)

37. Ільченко Л. В. Україні перебуває в обігу 110 млн платіжних карток: аналіз НБУ за II квартал. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/09/4/703895/> (Дата звернення: 02.05.2024)

ДОДАТКИ

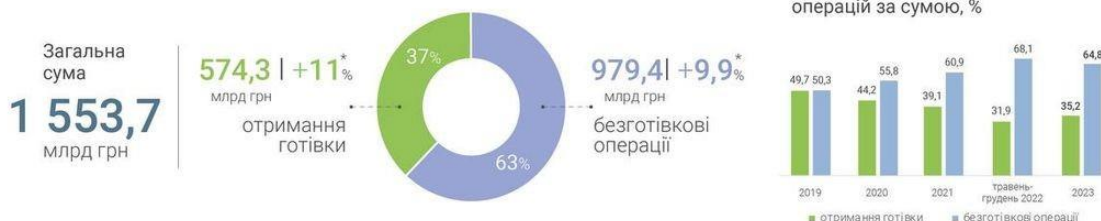
Додаток А

Операції з картками українських банків за кордоном за 4 квартал 2023 року

Операції з використанням платіжних карток в Україні та за кордоном за 4 квартал 2023 року

Сума операцій з використанням платіжних карток

Кількість операцій з використанням платіжних карток

Короткий звіт за результатами перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною інтернет-системою unicheck

Ім'я користувача:
Міжнародної економіки Москалюк Наталія

ID перевірки:
1016230730

Дата перевірки:
06.05.2024 12:34:32 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
06.05.2024 12:48:08 EEST

ID користувача:
100005722

Назва документа: КБР_Жорнік А.О_Платіжні картки у міжнародних розрахункових операціях

Кількість сторінок: 55 Кількість слів: 12582 Кількість символів: 96557 Розмір файлу: 263.31 KB ID файлу: 1016010573

3.35% Схожість

Найбільша схожість: 0.86% з Інтернет-джерелом (https://protocol.ua/amp/ru/pro_platigni_poslugi_stattya_53)

2.27% Джерела з Інтернету

104

Сторінка 57

1.68% Джерела з Бібліотеки

298

Сторінка 58

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

2